

GMINNY PROGRAM **REWITALIZACJI** GMINY NAKŁO NAD NOTECIA NA LATA 2025-2031

Diagnoza delimitacyjna

Opracowanie:

www.deltapartner.org.pl

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
1.1 Podstawa prawna	5
1.2 Charakterystyka gminy	5
2. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego	7
2.1 Charakterystyka wyróżnionych obszarów porównawczych	8
2.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	10
3. Diagnoza obszaru zdegradowanego.....	14
3.1 Sfera społeczna	14
3.2 Sfera gospodarcza.....	31
3.3 Sfera środowiskowa.....	34
3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	38
3.5 Strefa techniczna	43
4. Podsumowanie analizy	48
5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	53
5.1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	53
5.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	54
Spis grafik i tabel	58

1. Wprowadzenie

Przeprowadzenie diagnozy delimitacyjnej stanowi początkowy etap w przygotowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2031. Niniejszy dokument ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (nazwa skrócona OZ) oraz obszaru rewitalizacji (nazwa skrócona OR) na terenie gminy Nakło nad Notecią. Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 278) jako **obszar zdegradowany** rozumie się: *obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami*, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dodatkowo, aby dany obszar mógł zostać uznany za obszar zdegradowany, musi występować na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Z kolei, **obszar rewitalizacji** zgodnie z art. 10. ust. 1 Ustawy o rewitalizacji zdefiniowano jako: *obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.*

W oparciu o zaproponowaną metodykę i katalog wskaźników będących kryteriami delimitacji, przedstawionymi w rozdziale *Metodyka wyznaczania obszaru zdegradowanego*, poddano analizie zbiór wskaźników w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W wyniku przeprowadzenia szczegółowej analizy danych, wskazano obszary, na których obserwuje się najwyższe natężenie zjawisk kryzysowych, przede wszystkich tych ze sfery społecznej. Zidentyfikowanie problemów występujących w gminie, a następnie wyznaczenie w drodze uchwały OZ i OR (stanowiącej akt prawa miejscowego), umożliwi przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2031. Podjęcie interwencji na obszarach dotkniętych kryzysem, realizowane będzie poprzez wypracowanie odpowiedniego pakietu działań rewitalizacyjnych w ramach GPR. Działania stanowią podstawę do ubiegania się o środki finansowe z różnych źródeł, przez co przyczynią się do podniesienia poziomu życia społeczności lokalnej oraz nakreślą nowa ścieżkę rozwoju gminy Nakło nad Notecią.

Należy podkreślić, że rewitalizacja obejmuje proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez

interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji¹. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nakło nad Notecią na lata 2025-2031 oraz jego koordynowanie wraz z tworzeniem warunków do przeprowadzenia skutecznej rewitalizacji zalicza się do zadań własnych gminy —na co wskazuje art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

1.1 Podstawa prawna

Podstawą opracowania i prowadzenia procesu rewitalizacji (łącznie z przygotowaniem diagnozy delimitacyjnej i dokumentu GPR) jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278). Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 Ustawy o rewitalizacji, w celu opracowania diagnozy, której celem jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, przeprowadza się analizę, korzystając z rzetelnych i weryfikowalnych mierników oraz metod badawczych dostosowanych do lokalnych warunków. Niniejsze opracowanie zawiera szczegółową analizę czynników społecznych oraz pozaspołecznych, które w sposób obiektywny pozwalają na wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Nakło nad Notecią.

1.2 Charakterystyka gminy

Gmina Nakło nad Notecią jest gminą miejsko-wiejską, w zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie nakielskim.

Gmina Nakło nad Notecią graniczy:

- od północy z gminą Mrocza,
- od zachodu z gminą Sadki i Sicienko,
- od południowego zachodu z gminą Kcynia,
- od południowego wschodu z gminą Białe Błota oraz Szubin.

Sieć osadniczą gminy Nakło nad Notecią tworzy miasto Nakło nad Notecią oraz 32 miejscowości podzielone na 21 sołectw:

– Bielawy,	– Lubaszcz,	– Potulice,
– Chrząstowo,	– Małocin,	– Rozwarzyn,
– Gorzeń,	– Michalin,	– Suchary,
– Gumnowice,	– Minikowo,	– Ślesin,
– Karnowo,	– Olszewka,	– Trzeciewnica,
– Karnówko,	– Paterek,	– Wieszki,
– Kazin,	– Polichno,	– Występ.

¹ Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 278)

Miasto pełni istotną rolę ośrodka administracyjnego gminy a jednocześnie jest stolicą administracyjną powiatu nakielskiego. Na terenie miasta zlokalizowane są instytucje, które świadczą usługi publiczne i administracji, wśród których wyróżnia się m.in. Urząd Miejski, Nakielski Ośrodek Kultury im. Zygmunta Kornaszewskiego, Komenda Powiatowa Policji, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe i różnorodne placówki edukacyjne.

Na główną sieć komunikacji drogowej w Nakle nad Notecią składają się drogi krajowe (DK1), drogi wojewódzkie (DW241, DW246). Uzupełnieniem powyżej wymienionej sieci są drogi gminne, głównie umożliwiające dojazd do posesji oraz obsługi rolnictwa. Gmina jest zlokalizowana w odległości około 25 km od Bydgoszczy – stolicy województwa.

Gmina Nakło nad Notecią jest obszarem rolniczym z udziałem funkcji przemysłowej i usługowej. Znaczną część gruntów w gminie Nakło nad Notecią pokrywają użytki rolne. W obszarze rolnictwa dominują uprawy zbóż, rzepaku oraz hodowla zwierząt. W okolicy rozwija się także przemysł, w tym zakłady przemysłowe związane z obróbką drewna, produkcją spożywczą oraz sektorem budowlanym. Miasto Nakło nad Notecią jest również ważnym ośrodkiem handlowym i usługowym.

2. Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, **rewitalizacja** to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane i kompleksowe działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie opracowanego i przyjętego programu rewitalizacji. W związku z powyższym, obszar rewitalizacji powinien być wyłoniony na podstawie zbioru wskaźników, odzwierciedlających sytuację społeczno-gospodarczą.

W zakres przyjętej metodologii przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w gminie Nakło nad Notecią, zostały włączone mierzalne zmienne dotyczące sytuacji społecznej, demografii, kapitału społecznego, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej, rynku pracy oraz sytuacji gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej w gminie.

W niniejszym opracowaniu zastosowano dwie metody, które stanowią fundament dla procesu badawczego: statystyczną i przestrzenną. Obie metody opierają się na zgromadzeniu tzw. danych zastanych oraz ich odpowiedniej interpretacji. Analiza danych pod kątem statystycznym, realizowana poprzez zebranie rzetelnych i przydatnych danych, umożliwia ich późniejszą selekcję. Dzięki temu wyróżniono najistotniejsze informacje, które stanowiły podstawę dalszych analiz. Natomiast analiza danych w ujęciu przestrzennym, umożliwiła podzielenie terenu gminy na obszary (jednostki) porównawcze, uwzględniając jej miejsko-wiejski charakter.

Diagnoza delimitacyjna została podzielona na następujące etapy:

1. Podział obszaru gminy Nakło nad Notecią na obszary (jednostki) porównawcze – obszar miejski (podzielony na dwie jednostki) oraz siedem obszarów wiejskich (połączonych sołectw) – w sumie 9 jednostek porównawczych.
2. Wybór kryteriów/zmiennych delimitacji.
3. Analiza wskaźnikowa w wyodrębnionych obszarach porównawczych – sfera społeczna (badanie ilościowe). Wykorzystano metodę analizy danych zastanych, pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią, Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią oraz Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią.
4. Normalizacja danych zastanych i ich standaryzacja, umożliwiająca wyodrębnienie obszarów o szczególnym nasileniu problemów społecznych oraz opracowanie syntetycznego wskaźnika degradacji w sferze społecznej.

5. Analiza wskaźnikowa obszarów porównawczych pod kątem występowania problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej – sfera pozaspołeczna (badanie ilościowe i jakościowe).
6. Wyodrębnienie jednostek porównawczych z najwyższym stopniem zdegradowania w sferze społecznej i pozaspołecznej. Wskazanie obszaru o szczególnym nasileniu problemów społecznych, w celu wyodrębnienia obszaru rewitalizacji, mając na uwadze ustawowe wskaźniki obligatoryjne dotyczące powierzchni (maksymalnie 20% powierzchni gminy) oraz ludności (maksymalnie 30% wszystkich zamieszkujących gminę).

2.1 Charakterystyka wyróżnionych obszarów porównawczych

Do przeprowadzenia niniejszej diagnozy delimitacyjnej posłużono się podziałem gminy na sołectwa, wraz z wydzieleniem dwóch obszarów miejskich. W skład dziewięciu wyróżnionych jednostek wchodzi dwie części miejskie (miasto Nakło nad Notecią) oraz część wiejska jako siedem pozostałych obszarów. Poniższa tabela przedstawia wyróżnione obszary porównawcze wraz z uwzględnieniem ich powierzchni oraz liczby mieszkańców. Dane te odniesiono do wartości dla całej gminy.

Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w gminie Nakło nad Notecią

Lp.	Jednostka porównawcza	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni [%]	Ludność [os]	Udział ludności [%]
1	I	493,5587	3%	6738	23,1%
2	II	588,909	3%	9550	32,8%
3	III	3323,6742	18%	1803	6,2%
4	IV	3707,9497	20%	2246	7,7%
5	V	2919,8777	16%	1797	6,2%
6	VI	594,9953	3%	1828	6,3%
7	VII	2180,0646	12%	2851	9,8%
8	VIII	1548,1296	8%	622	2,1%
9	IX	3337,2385	18%	1692	5,8%
Σ	GMINA	18694,3973	100%	29127	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Jako największy obszar porównawczy pod względem powierzchni należy wskazać jednostkę IV w skład, której wchodzi miejscowości Ślesin, Gumnowice i Michalin. Jednostkami z najwyższą liczbą mieszkańców stanowią jednostki miejskie – I i II oraz jednostka VII (w skład której wchodzi miejscowości Paterek i Wieszki). Wartości przedstawione w powyższym zestawieniu są kluczowe, gdyż są brane pod uwagę przy analizie wskaźników omówionych w diagnozie, przez co wpływają na ich końcowy wynik.

Poniżej przedstawiono grafikę, która prezentuje podział gminy Nakło nad Notecią na wskazane obszary porównawcze.

Grafika 1 Podział gminy na jednostki porównawcze

Źródło: opracowanie własne.

2.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Zgodnie z art. 4 ustawy o rewitalizacji „w celu opracowania diagnoz służących [...] wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [...] wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”.

Zgodnie z powyższym, aby właściwie i rzetelnie przeprowadzić analizę obszarów, konieczne było dobranie odpowiednich zmiennych, które znacząco różnicują te tereny. Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy, opracowano katalog 27 wskaźników, który został podzielony na odpowiednie sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną. W poniższej tabeli przedstawiono zmienne wykorzystane przy delimitacji, do których dołączono opis metodologiczny, źródło danych oraz określano wpływ wskaźnika na potencjał rozwoju gminy (destymulanta/stymulanta). Przy wskaźnikach określanych jako destymulanty, pożądane są niższe wartości, ponieważ wyższe wartości wskazują na negatywne zjawiska kryzysowe. Z kolei wysokie wartości wskaźników wskazanych jako stymulanty są korzystne i świadczą o lepszych warunkach do rozwoju.

Tabela 2 Katalog wskaźników - kryteria delimitacji

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
SFERA SPOŁECZNA		
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wskaźnik odnoszący się do demografii. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a zgonów na 1000 mieszkańców w ciągu roku. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Wskaźnik odnoszący się do demografii.. Opisuje różnicę między zameldowaniami a wymeldowaniami ludności z danego obszaru, w ciągu roku. Wskaźnik wyrażony w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców obszaru. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Obciążenie demograficzne	Wskaźnik odnoszący się do demografii. Wskaźnik wyrażony jako stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (wiek 0-17 lat oraz 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn) do liczby ludności w wieku produkcyjnym (18-59 lat w przypadku kobiet i 18-64 lata w przypadku mężczyzn). Jest wyrażany w procentach. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Destymulanta
Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy dotyczący osób poszukujących pracy i zarejestrowanych jako bezrobotne Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Nakle na Notecią	Destymulanta

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów ośrodka pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz skalę pomocy społecznej udzielanej lokalnej społeczności. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący występowanie zjawiska przemocy. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby osób będących ofiarami przemocy na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Liczba świadczeń (zasiłków) z pomocy społecznej przyznawanych z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej osobom borykającym się z problemem uzależnienia. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby świadczeń udzielanych z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców	Wskaźnik prezentujący skalę pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom, którzy nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej liczby osób pobierających dodatki mieszkaniowe na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący poziom bezpieczeństwa na danym obszarze, skupia się na prezentacji danych dotyczących poważnych naruszeń prawa. Zmienna przedstawiana jako liczba zdarzeń zakwalifikowanych jako przestępstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Nakle nad Notecią	Destymulanta
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącego się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Nakle nad Notecią	Destymulanta

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczbą organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej w poszczególnych obszarach gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczby uczestników UTW pozarządowych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności kulturalnej mieszkańców poszczególnych obszarów gminy. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej liczbą osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
SFERA GOSPODARCZA		
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażonej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi i podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców.	Wskaźnik obrazuje poziom rozwoju gospodarczego obszaru. Wartość wskaźnika wyrażona w formie odsetka. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
ŚRODOWISKOWA		
Masa wyrobów azbestowych/ mieszkańca [kg/mieszkańca]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Nakło nad Notecią. Wartość wskaźnika wyrażona została w kg przypadających na 1 mieszkańca gminy. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Destymulanta
Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Wskaźnik opisujący jaki odsetek budynków mieszkalnych w poszczególnych obszarach znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zmienna wyrażana w wartościach procentowych. Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Destymulanta
Średnie roczne stężenie PM2.5	Wskaźnik dotyczy jakości powietrza w poszczególnych obszarach, wyrażany jest w postaci wartości stężenia pyłów zawieszonych PM2.5 Źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta

ZMIENNA	OPIS ZMIENNEJ	STYMULANTA / DESTYMULANTA
STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA		
Dostępność punktów usług publicznych (apteki, banki, biblioteki, instytucje kultury, poczta, świetlice, urzędy)	Wskaźnik określa poziom dostępności instytucji publicznych. Poddano go ocenie na podstawie liczby aptek, bibliotek, banków, urzędów pocztowych, urzędów, instytucji kultury, świetlic przypadających na 1000 mieszkańców obszaru (w znaczeniu organizacyjnym). Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
Stosunek terenów rekreacyjnych w powierzchni ogółem	Wskaźnik prezentujący dostęp do przestrzeni rekreacyjnych w poszczególnych obszarach. Wskaźnik został oceniony na podstawie danych przestrzennych obrazujących udział terenów rekreacyjnych w powierzchni jednostki ogółem. Źródło: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik obrazuje dostępność przystanków komunikacji publicznej w poszczególnych obszarach. Wyrażony jako wartość przeliczeniowa liczby przystanków w danym obszarze do ogólnej liczby przystanków w gminie. Źródło: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Stymulanta
Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazuje udział terenów z nawierzchnią ziemną, zapewniającą naturalną roślinność. Wskaźnik zaprezentowany w formie udziału (odsetka) w stosunku do ogólnej powierzchni jednostki. Źródło: BDOT (Baza danych obiektów topograficznych)	Stymulanta
SFERA TECHNICZNA		
Liczba zabytków na km ²	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytków na danym obszarze (obiekty wpisane do rejestru zabytków). Zmienna wyrażona jako średnia liczba takich obiektów w przeliczeniu na km ² . Źródło: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Destymulanta
Liczba źródeł ciepła na paliwa stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych	Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Destymulanta
Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako wartość procentowa w ogóle budynków użyteczności publicznej na danym obszarze. Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	Destymulanta

Źródło: opracowanie własne.

3. Diagnoza obszaru zdegradowanego

Zgodnie z przyjętą metodyką, rzetelna analiza objęła zmienne, której wyniki zaprezentowano w kolejnych rozdziałach oraz szczegółowo omówiono i przedstawiono w postaci opisów, ujęciu tabelarycznym oraz w formie graficznej.

3.1 Sfera społeczna

W analizie sfery społecznej wykorzystano wskaźniki, które w sposób cząstkowy pokazują stan oraz poziom występowania problemów społecznych w poszczególnych jednostkach wyodrębnionych w gminie. Zgromadzone dane pozwalają na ocenę sytuacji w następujących obszarach tematycznych:

- sytuacja demograficzna (3 wskaźniki: przyrost naturalny na 1000 mieszkańców, saldo migracji na 1000 mieszkańców, obciążenie demograficzne),
- bezrobocie (1 wskaźnik: liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców),
- pomoc społeczna (6 wskaźników: liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców, liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców, liczba udzielonych świadczeń z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców, liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców, liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców),
- bezpieczeństwo publiczne (2 wskaźniki: ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców, liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców),
- kapitał społeczny (3 wskaźniki: liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców, liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców, liczba osób biorących udział w zajęciach UTW na 1000 mieszkańców).

Dzięki odpowiedniemu doborowi wskaźników, możliwe było wskazanie, na którym z obszarów występuje stan kryzysowy, przez co rozumie się najwyższą koncentrację i natężenie negatywnych zjawisk a więc wartość liczbową, która niekorzystnie odbiega od średniej gminnej.

Pierwszą analizowaną zmienną w sferze społecznej jest przyrost naturalny, wyrażony różnicą liczby urodzeń i liczby zgonów, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2023 r. w gminie Nakło nad Notecią liczba urodzeń wyniosła 195, natomiast liczba zgonów to 337. Wobec tego, liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń, co prowadzi do spadku liczby mieszkańców w gminie.

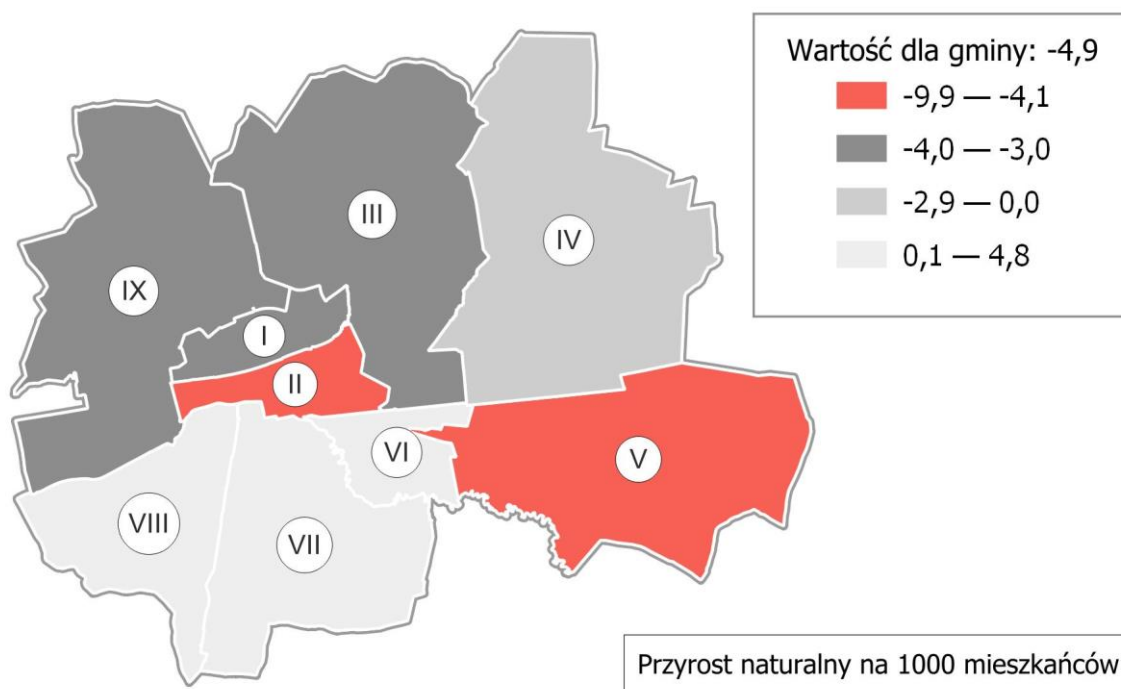
Wartość wskaźnika na 1000 mieszkańców dla gminy przyjęła wartość -4,9. Sytuację negatywną – wartość wskaźnika niższa niż dla gminy – odnotowano w przypadku 2 z 9 jednostek porównawczych. Najmniej korzystną sytuację odnotowano na obszarze miejskim – w jednostce II, dla której wartość wskaźnika jest najniższa (-9,95) oraz jednostce V, obejmującej miejscowości Potulice i Gorzeń.. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 3 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny	Liczba mieszkańców	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców
1	I	42	69	-1	6738	-4,01
2	II	46	141	4	9550	-9,95
3	III	17	24	-2	1803	-3,88
4	IV	20	25	-25	2246	-2,23
5	V	8	22	-2	1797	-7,79
6	VI	17	11	-12	1828	3,28
7	VII	27	25	-5	2851	0,70
8	VIII	4	1	-3	622	4,82
9	IX	14	19	-4	1692	-2,96
Σ	GMINA	195	337	-57	29127	-4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 2 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Na zmniejszenie liczby ludności mają również wpływ migracje ludności w gminie, co wyraża saldo migracji, będące różnicą liczby zameldowań do liczby wymeldowań, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik identyfikuje obszary, które charakteryzują się wysokim potencjałem osiedleńczym lub wręcz przeciwnie – cechujące się zjawiskiem depopulacji. W 2023 r. w gminie Nakło nad Notecią liczba zameldowań wyniosła 1010 i była nieznacznie niższa niż liczba wymeldowań, która była równa 1230. W związku z tym, wartość salda migracji na 1000 mieszkańców jest ujemna i oscyluje w granicy -7,6. Negatywna sytuacja w zakresie tego zjawiska (w stosunku do wartości dla gminy), występuje w 5 jednostkach porównawczych. Sytuację szczególnie kryzysową odnotowano

w przypadku obszaru II (-17,49), jednak największą liczbę wymeldowań odnotowano w jednostce IV, obejmującej miejscowości Ślesin, Gumnowice i Michalin. Wysoka liczba wymeldowań może świadczyć o kryzysowej sytuacji w mieście Nakło nad Notecią oraz niskiej atrakcyjności osiedleńczej.

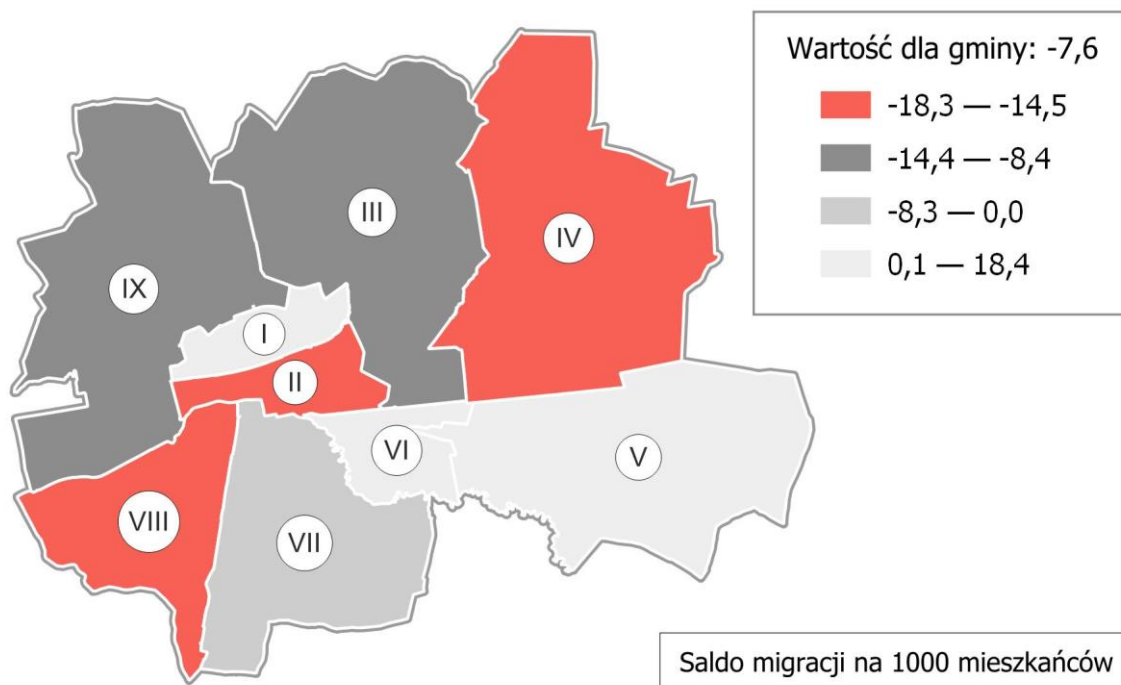
W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 4 Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji	Liczba mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
1	I	237	236	1	6738	0,15
2	II	408	575	-167	9550	-17,49
3	III	31	46	-15	1803	-8,32
4	IV	46	87	-41	2246	-18,25
5	V	94	61	33	1797	18,36
6	VI	60	56	4	1828	2,19
7	VII	75	85	-10	2851	-3,51
8	VIII	25	34	-9	622	-14,47
9	IX	34	50	-16	1692	-9,46
Σ	GMINA	1010	1230	-220	29127	-7,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 3 Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Następnym wskaźnikiem poddanym analizie, który również ilustruje sytuację demograficzną w gminie Nakło nad Notecią, to obciążenie demograficzne. Wartość zmiennej wyraża się w stosunku sumy liczby

osób w wieku nieprodukcyjnym (osoby w wieku przedprodukcyjnym oraz osoby w wieku poprodukcyjnym) do liczby osób w wieku produkcyjnym. W Polsce za ludność w wieku nieprodukcyjnym uznaje się osoby w wieku od 0 do 17 lat oraz osoby w wieku poprodukcyjnym - więcej niż 60 dla kobiet oraz więcej niż 65 dla mężczyzn. Analogicznie za wiek produkcyjny uznawany jest wiek między 18 a 59 rokiem życia kobiet oraz 18 a 64 rokiem życia mężczyzn.

W gminie Nakło nad Notecią wartość wskaźnika obciążenia demograficznego w 2024 r. wyniosła 72,5%. Obciążenie demograficzne w skali Polski w 2022 r. wyniosło 70,4% (dane GUS za rok 2022). Wobec powyższego wartości obciążenia demograficznego są zbliżone, co wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa.

Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie, wynika z niekorzystnego stosunku liczby osób w wieku nieprodukcyjnym (12 246) do liczby osób w wieku produkcyjnym (16 881). Należy zwrócić uwagę, że wskaźnik przyjął wartość przewyższającą średnią dla gminy, w trzech obszarach porównawczych z czego dwa leżą w granicy miasta Nakło nad Notecią. Najbardziej korzystną sytuację pod względem tego wskaźnika zarejestrowano w sołectwie Występ (59,5%).

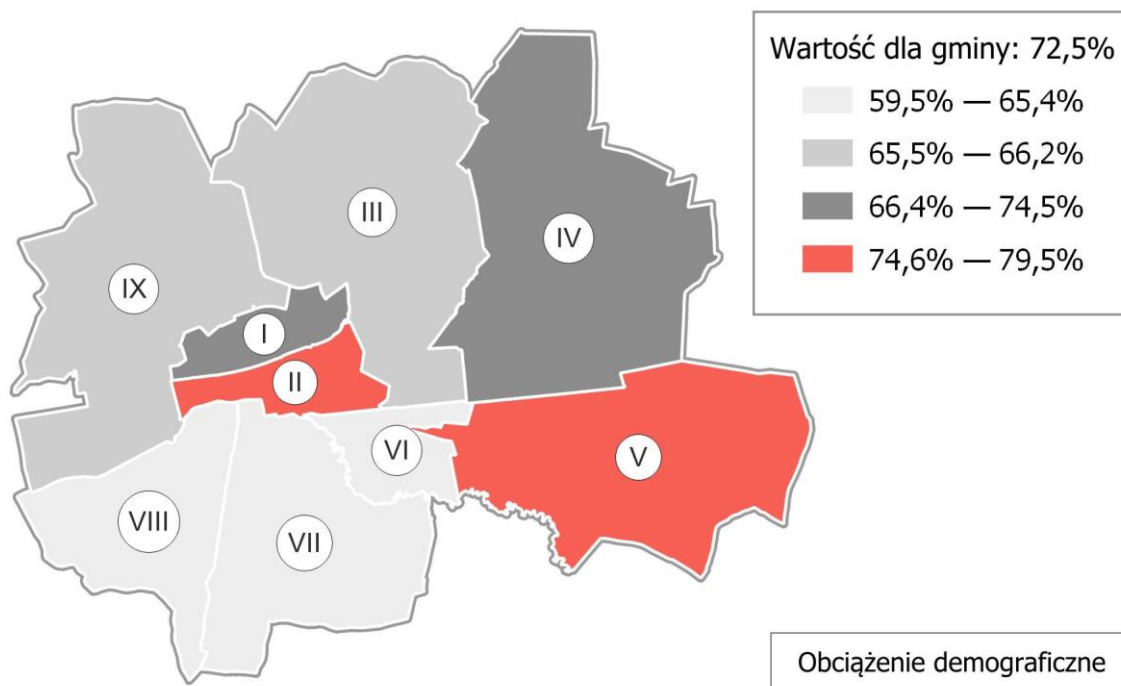
Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego jest wynikiem kombinacji wielu czynników tj. procesu starzenia się populacji, niskich wskaźników urodzeń, migracji, ale również polityk społecznych i gospodarczych oraz zmian kulturowych. Stwarza to ryzyko negatywnego wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy gminy Nakło nad Notecią i jakości życia społeczności lokalnej. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono je w formie kartogramu.

Tabela 5 Obciążenie demograficzne w 2024 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Obciążenie demograficzne [%]
1	I	2876	3862	74,5%
2	II	4221	5329	79,2%
3	III	718	1085	66,2%
4	IV	921	1325	69,5%
5	V	796	1001	79,5%
6	VI	682	1146	59,5%
7	VII	1127	1724	65,4%
8	VIII	235	387	60,7%
9	IX	670	1022	65,6%
Σ	GMINA	12246	16881	72,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 4 Obciążenie demograficzne w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym analizowanym zjawiskiem była sytuacja na lokalnym rynku pracy w gminie Nakło nad Notecią. Wskaźnikiem z tego obszaru problemowego jest liczba osób bezrobotnych przypadających na 1000 mieszkańców. W gminie Nakło nad Notecią jest zarejestrowano 974 osoby bezrobotne. Wobec tego, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przypada 33,4 osoby bezrobotnej. W dwóch jednostkach wartość referencyjna dla gminy została przekroczona, z najwyższą wartością w jednostce miejskiej II (44,29 osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców). Stosunkową najkorzystniejszą sytuację odnotowano na obszarze VII (25,96 osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców), co może wynikać z lepszej dostępności miejsc pracy.

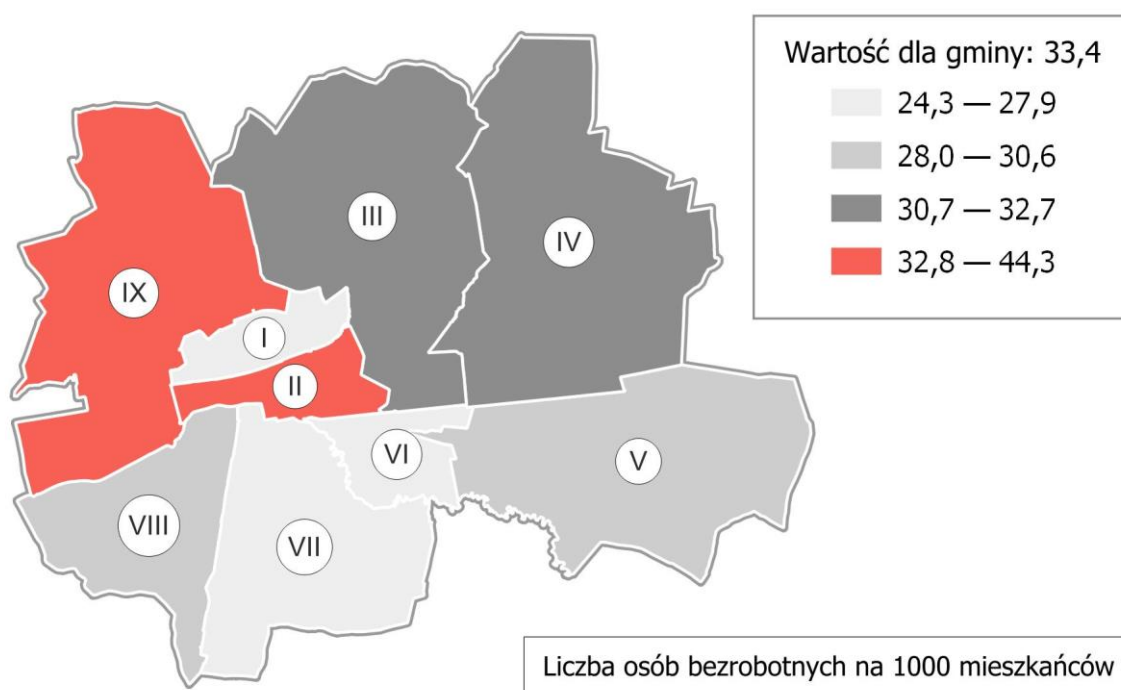
Dzięki analizie wskaźnika osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców, jest możliwe porównanie sytuacji na rynku pracy między wyróżnionymi jednostkami porównawczymi. Wysoka wartość tego wskaźnika (wysoka liczba osób bezrobotnych) wpływa negatywnie na społeczność lokalną oraz potencjalnie implikować występowanie problemów społecznych, między innymi takich jak ubóstwo. Wysoka liczba osób bezrobotnych stanowi wyzwanie o charakterze ekonomicznym i społecznym, w szczególności dla MGOPS w Nakle nad Notecią oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Nakle nad Notecią. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 6 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców
1	I	6738	164	24,34
2	II	9550	423	44,29
3	III	1803	59	32,72
4	IV	2246	69	30,72
5	V	1797	55	30,61
6	VI	1828	51	27,90
7	VII	2851	74	25,96
8	VIII	622	19	30,55
9	IX	1692	60	35,46
Σ	GMINA	29127	974	33,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Nakle nad Notecią.

Grafika 5 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach analizy sfery społecznej, następnym rozpatrzonym obszarem problemowym zostało zapotrzebowanie mieszkańców gminy na usługi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią. Jednym z badanych wskaźników ww. obszaru problemowego była liczba klientów ośrodków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. W 2023 r. ze świadczeń MGOPS w Nakle nad Notecią skorzystały 1682 osoby. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie wyniosła 57,7. Wartości wskaźnika są zróżnicowane na tle gminy, przy czym wartość zmiennej dla 3 jednostek porównawczych przewyższyły wartość średniej gminy. Najwyższą wartość odnotowano w obrębie jednostki miejskiej II (90,89 osób na 1000

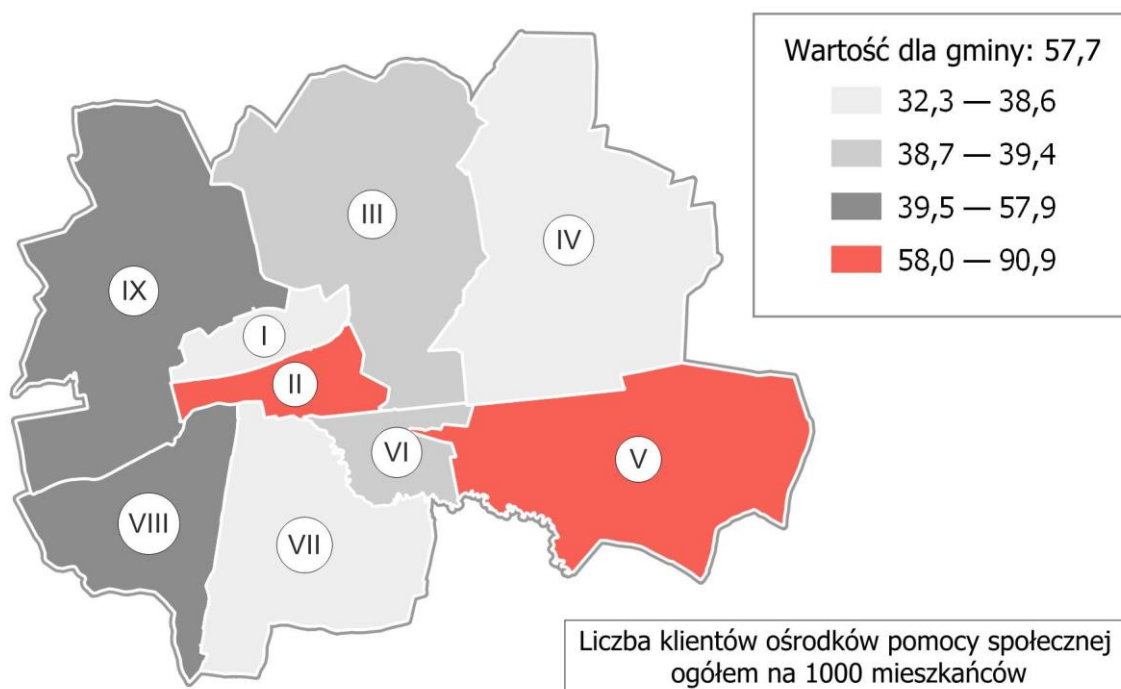
mieszkańców). Wysoka wartość analizowanego wskaźnika wskazuje na większe zapotrzebowanie na pomoc społeczną w danej jednostce porównawczej, co może być związane z wyższym poziomem ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, problemów zdrowotnych lub innych trudności życiowych tej społeczności. Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w jednostce VII (32,27 osoby na 1000 mieszkańców) oraz w jednostce porównawczej IV (32,95). W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 7 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej ogółem	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 mieszkańców
1	I	6738	260	38,59
2	II	9550	868	90,89
3	III	1803	70	38,82
4	IV	2246	74	32,95
5	V	1797	132	73,46
6	VI	1828	72	39,39
7	VII	2851	92	32,27
8	VIII	622	36	57,88
9	IX	1692	78	46,10
Σ	GMINA	29127	1682	57,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Nakle nad Notecią

Grafika 6 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Drugim wskaźnikiem z obszaru pomocy społecznej jest liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców. Liczba udzielonych świadczeń ogółem, to suma wszystkich świadczeń pomocy społecznej, które przyznano decyzją dla osób zamieszkujących dane jednostki porównawcze. Do liczby świadczeń ogółem wlicza się zarówno świadczenia pieniężne (m.in. zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe), jak i niepieniężne (m.in. praca socjalna, schronienie, posiłek, ubranie, mieszkanie chronione, usługi opiekuńcze)². W roku 2023 r. udzielono 82 928 świadczeń, w tym 60 856 świadczeń udzielono w mieście, co stanowi najwyższą liczbę świadczeń na tle pozostałych jednostek porównawczych. Wykazana jest tutaj zbieżność z wartością wskaźnika analizowanego powyżej, gdyż największą liczbę klientów MGOPS odnotowano również w mieście. Wysoka liczba klientów pomocy społecznej zazwyczaj wymaga zwiększonej liczby świadczeń, co może prowadzić do wysokich kosztów utrzymania systemu wsparcia. Średnia wartość wskaźnika dla gminy wynosi 2847,1 świadczeń na 1000 mieszkańców. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

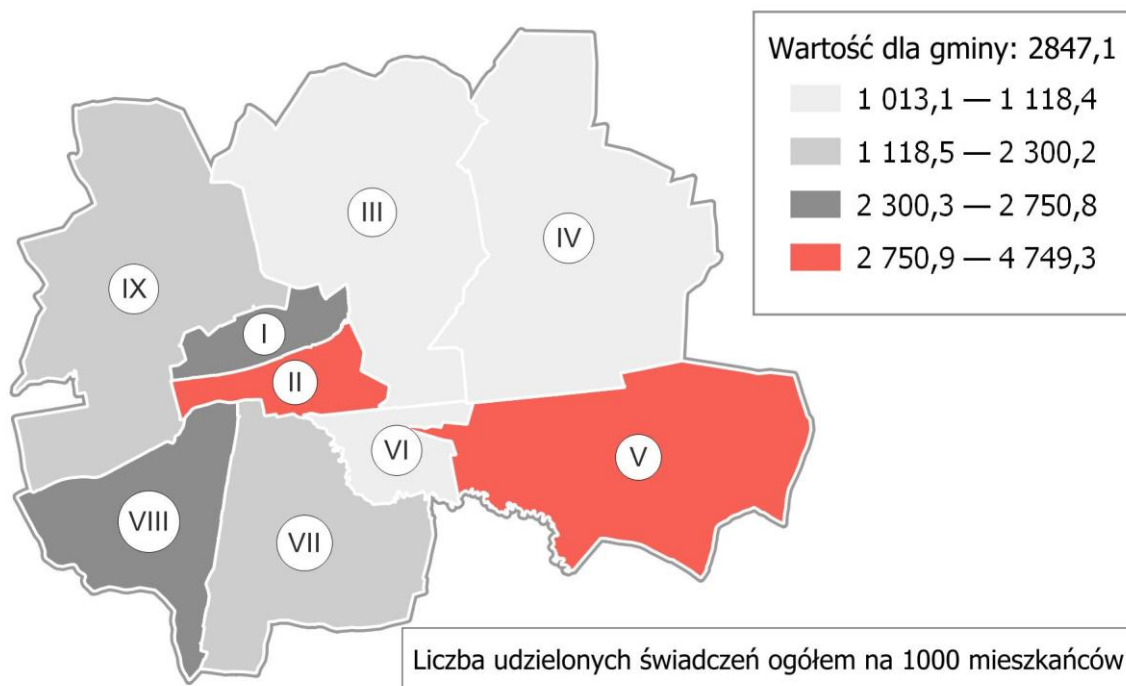
Tabela 8 Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ogółem	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców
1	I	6738	15500	2300,39
2	II	9550	45356	4749,32
3	III	1803	1851	1026,62
4	IV	2246	2512	1118,43
5	V	1797	5421	3016,69
6	VI	1828	1852	1013,13
7	VII	2851	4833	1695,19
8	VIII	622	1711	2750,80
9	IX	1692	3892	2300,24
Σ	GMINA	29127	82 928	2847,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Nakle nad Notecią

² <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/1930,pojecie.html>

Grafika 7 Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.

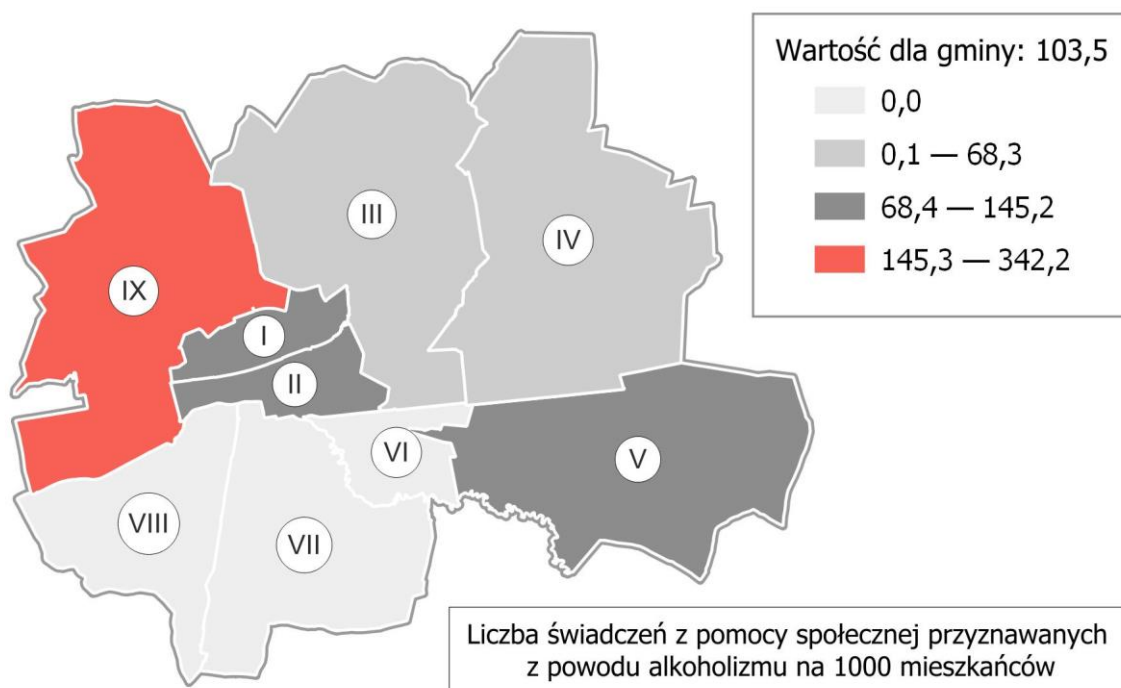
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 9 Liczba udzielonych świadczeń z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń z powodu alkoholizmu	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 mieszkańców
1	I	6738	821	121,85
2	II	9550	1387	145,24
3	III	1803	32	17,75
4	IV	2246	74	32,95
5	V	1797	123	68,45
6	VI	1828	0	0,00
7	VII	2851	0	0,00
8	VIII	622	0	0,00
9	IX	1692	579	342,20
Σ	GMINA	29127	3016	103,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Nakle nad Notecią

Grafika 8 Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Poziom zapotrzebowania mieszkańców na usługi publiczne ze strony MGOPS w Nakle nad Notecią został również określony za pomocą wskaźnika liczby osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców. W 2023 r. w gminie Nakło nad Notecią świadczenia ze względu na niepełnosprawność pobierało 350 osób. Największą liczbę osób pobierających świadczenia z tego tytułu odnotowano w jednostce porównawczej II (177 osób). Średnia wartość wskaźnika dla gminy wyniosła 12 osób na 1000 mieszkańców, przy czym dla 2 jednostek jest wyższa niż średnia gminna. Najwyższą wartość zarejestrowano w jednostce II (18,53 osób na 1000 mieszkańców).

W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

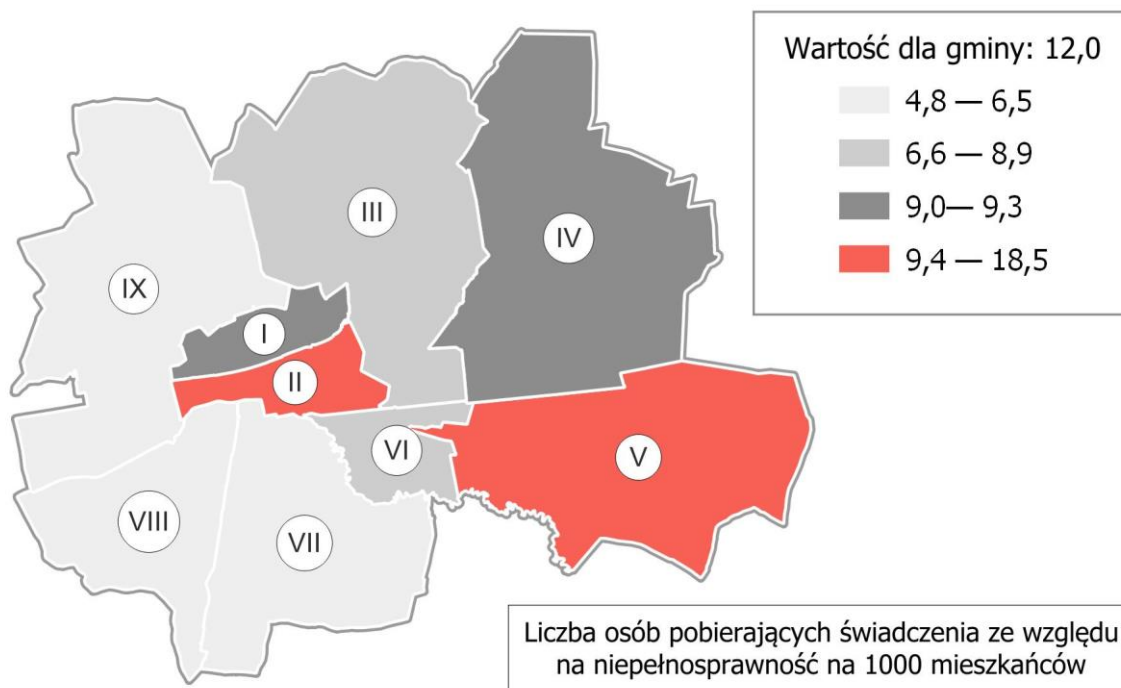
Tabela 10 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców
1	I	6738	62	9,20
2	II	9550	177	18,53
3	III	1803	16	8,87
4	IV	2246	21	9,35
5	V	1797	28	15,58

6	VI	1828	16	8,75
7	VII	2851	16	5,61
8	VIII	622	3	4,82
9	IX	1692	11	6,50
Σ	GMINA	29127	350	12,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 9 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

W gminie Nakło nad Notecią w 2023 r. 488 osób, pobierało dodatki mieszkaniowe, a wskaźnik korzystających z dodatku mieszkaniowego na 1000 mieszkańców osiągnął wartość 16,8. Jedna z dziewięciu jednostek porównawczych uzyskała wartość wskaźnika na poziomie ponad dwukrotnie wyższym niż średnia gminna (jednostka II – 37,28).

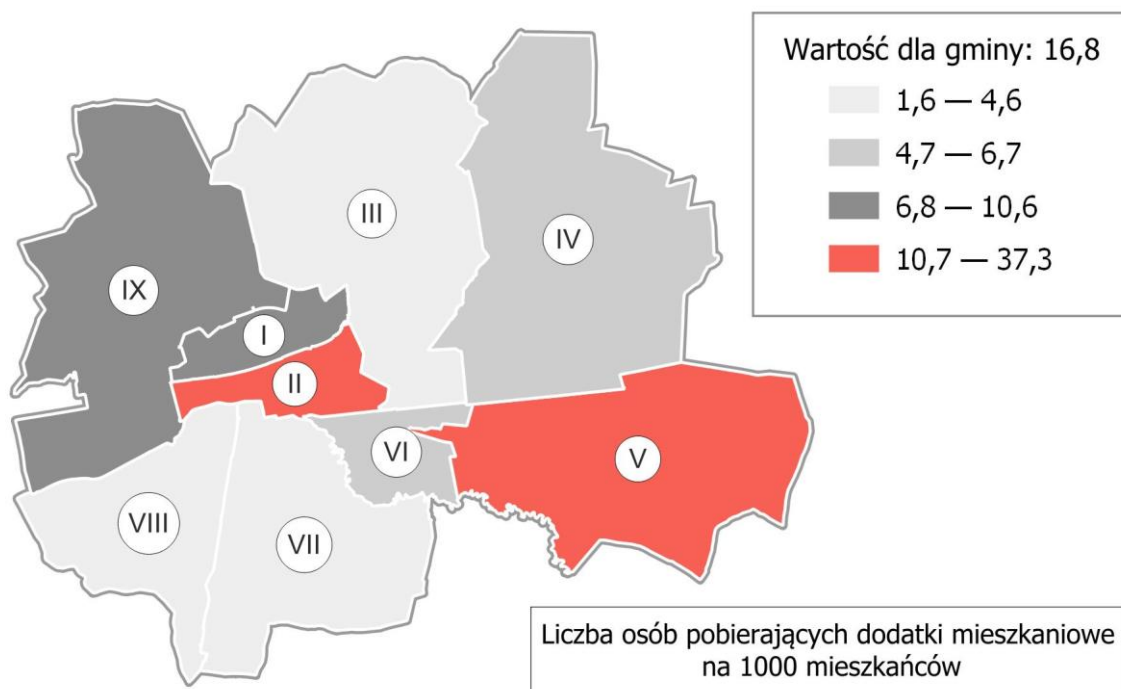
Tabela 11 Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji)	Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców
1	I	6738	46	6,83
2	II	9550	356	37,28
3	III	1803	6	3,33
4	IV	2246	15	6,68
5	V	1797	23	12,80
6	VI	1828	10	5,47
7	VII	2851	13	4,56
8	VIII	622	1	1,61
9	IX	1692	18	10,64

Σ	GMINA	29127	488	16,8
----------	--------------	--------------	------------	-------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią.

Grafika 10 Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

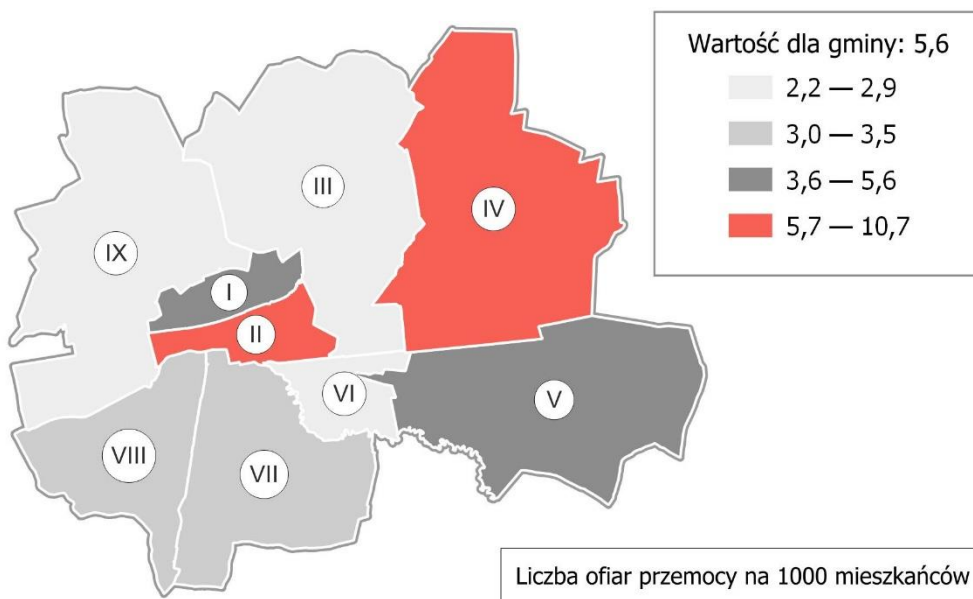
Ubóstwo ekonomiczne, problem uzależnień często implikuje również problemy związane z przemocą. Łączna liczba osób, które doświadczyły przemocy w 2023 na terenie gminy Nakle nad Notecią wyniosła 162, co ukształtowało wartość wskaźnika na 1000 mieszkańców na poziomie 5,6. Najwyższa wartość wskaźnika odnotowano w jednostce IV – 10,69 oraz jednostce II – 7,64. Najbardziej korzystna sytuacja występowała w jednostkach III i VI.

Tabela 12 Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba ofiar przemocy	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców
1	I	6738	29	4,30
2	II	9550	73	7,64
3	III	1803	4	2,22
4	IV	2246	24	10,69
5	V	1797	10	5,56
6	VI	1828	5	2,74
7	VII	2851	10	3,51
8	VIII	622	2	3,22
9	IX	1692	5	2,96
Σ	GMINA	29127	162	5,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią.

Grafika 11 Ogólna liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

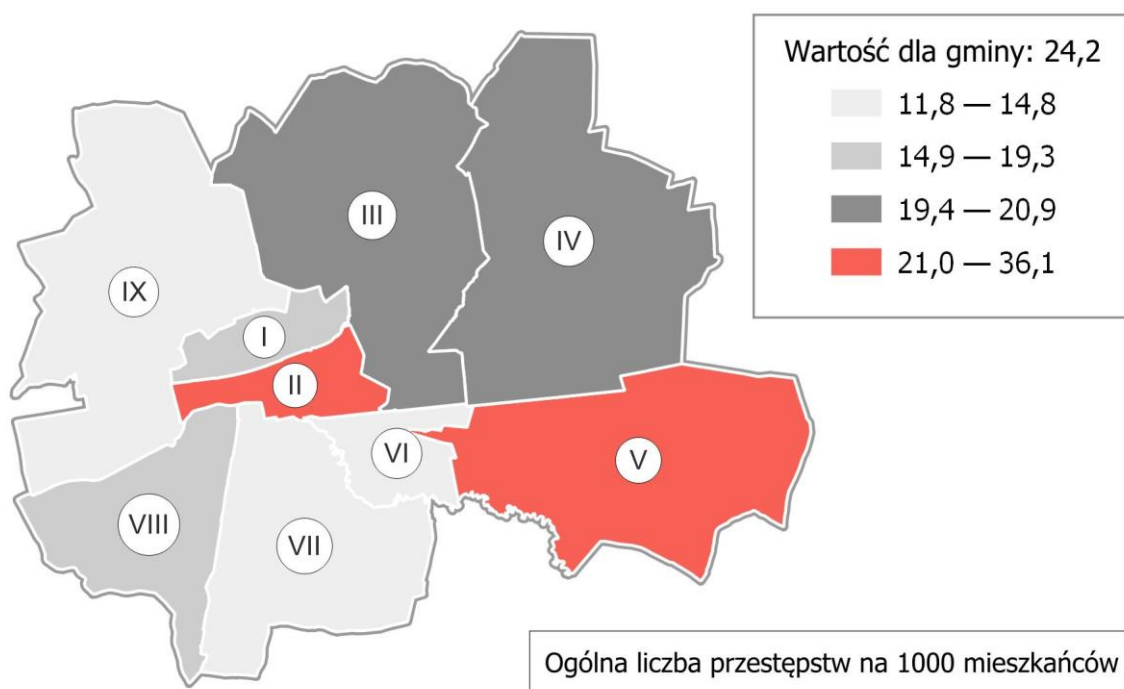
Kolejnym obszarem tematycznym poddanym analizie został poziom bezpieczeństwa publicznego, oceniony na podstawie zmiennej przedstawiającej ogólną liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Komendę Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią, największą liczbę przestępstw w 2023 r. odnotowano w mieście (470) oraz jednostce V (54). Wartość referencyjna wskaźnika liczby przestępstw na 1000 mieszkańców w gminie Nakło nad Notecią wynosi 24,2. Dla 2 jednostek porównawczych zarejestrowano wartości powyżej średniej dla gminy. Największe wartości wskaźnika ogólnej liczby przestępstw na 1000 mieszkańców wykazano w jednostce II (36,13) oraz jednostce V (30,05). W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 13 Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców
1	I	6738	125	18,55
2	II	9550	345	36,13
3	III	1803	35	19,41
4	IV	2246	47	20,93
5	V	1797	54	30,05
6	VI	1828	27	14,77
7	VII	2851	40	14,03
8	VIII	622	12	19,29
9	IX	1692	20	11,82
Σ	GMINA	29127	705	24,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią.

Grafika 12 Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

W ramach zobrazowania poziomu bezpieczeństwa publicznego, poddano analizie również wskaźnik opisujący liczbę zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców. Zgodnie z definicją, zdarzenie drogowe to wypadek drogowy lub kolizja drogowa, które zakłócają normalny ruch i mogą prowadzić do szkód materialnych, obrażeń lub śmierci uczestników ruchu drogowego³. Liczba zarejestrowanych przez policję zdarzeń drogowych w gminie Nakło nad Notecią w 2023 r. wyniosła 375, z czego 263 zdarzenia drogowe odnotowano w mieście Nakło nad Notecią. Średnia wartość wskaźnika zdarzeń drogowych dla gminy Nakło nad Notecią wyniosła 12,9. Najwyższą, a zarazem znacząco odstającą od pozostałych wartością analizowanego wskaźnika, jest liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w jednostce I (19,5) oraz jednostce II (14,03). W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 14 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

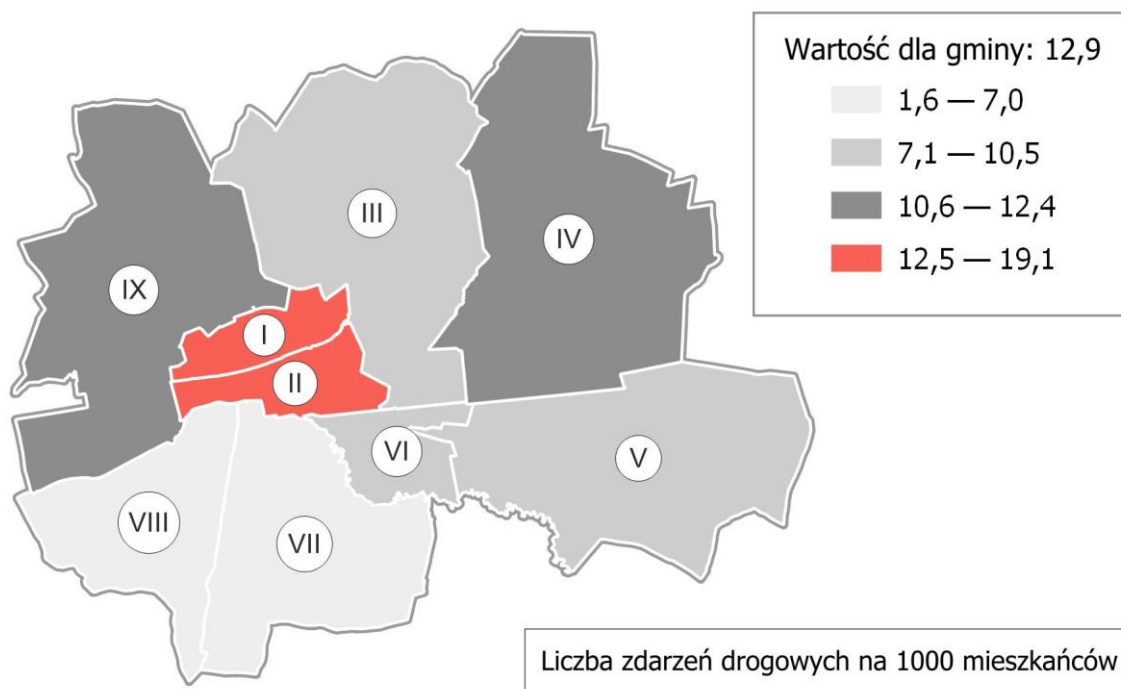
Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
1	I	6738	129	19,15
2	II	9550	134	14,03
3	III	1803	19	10,54
4	IV	2246	25	11,13
5	V	1797	13	7,23
6	VI	1828	13	7,11

³ Zarządzenie nr nr 31 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 października 2015 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych (Dz. Urz. KGP z 2015 r. poz. 85 i 93 oraz z 2017 r. poz. 85)

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców
7	VII	2851	20	7,02
8	VIII	622	1	1,61
9	IX	1692	21	12,41
Σ	GMINA	29127	375	12,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Nakle nad Notecią.

Grafika 13 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Następną zmienną ze sfery społecznej, opisującą kapitał społeczny w gminie Nakło nad Notecią, jest liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. W 2023 r. w gminie Nakło nad Notecią funkcjonowało 47 organizacji, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 1,6. W 7 z 9 jednostek porównawczych wartość wskaźnika jest na wyższym poziomie, co wskazuje na rozwinięty sektor organizacji pozarządowych oraz sugeruje aktywną postawę i zaangażowanie społeczne mieszkańców na tych obszarach. Największą liczbę organizacji pozarządowych zarejestrowano w mieście (łącznie 28). W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

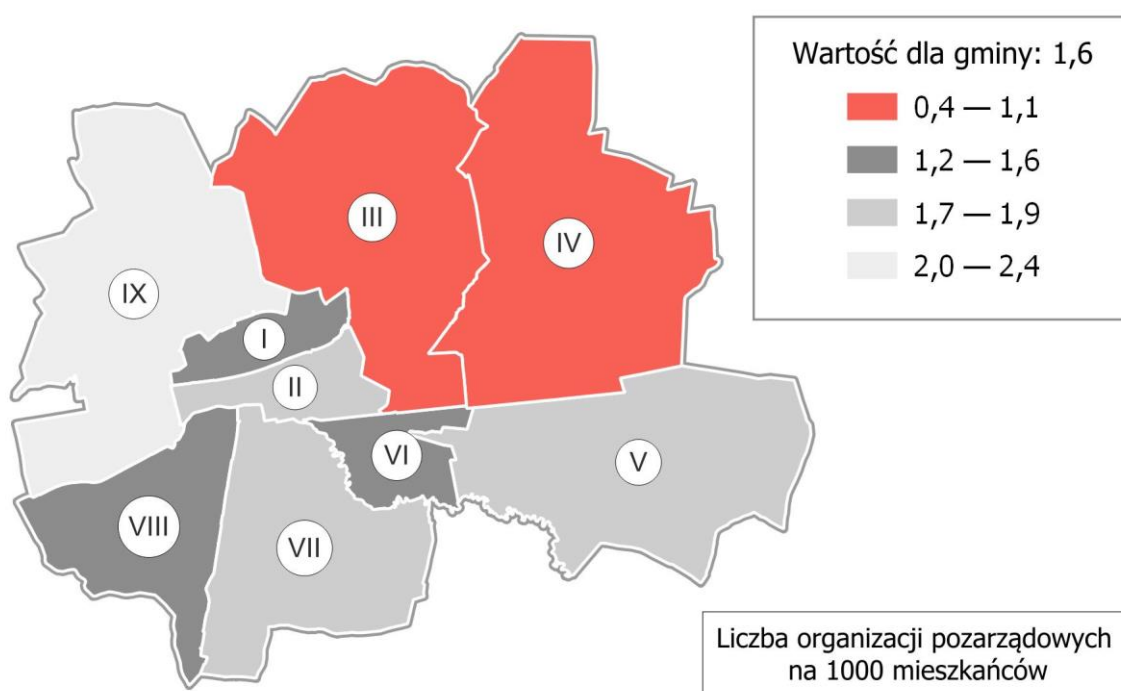
Tabela 15 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
1	I	6738	11	1,63
2	II	9550	17	1,78

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
3	III	1803	2	1,11
4	IV	2246	1	0,45
5	V	1797	3	1,67
6	VI	1828	3	1,64
7	VII	2851	5	1,75
8	VIII	622	1	1,61
9	IX	1692	4	2,36
Σ	GMINA	29127	47	1,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 14 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Kolejny wskaźnik opisujący zaangażowanie społeczne i uczestnictwo w życiu publicznym to liczba uczestników zajęć Uniwersytetu III Wieku na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ma za zadanie zdiagnozować aktywność seniorów na terenie gminy. Ogólna liczba uczestników zajęć w 2023 r. wyniosła 375 przy czym największą aktywnością wykazali się seniorzy zamieszkujący jednostki miejskie I i II – w tej części gminy wartość wskaźnika była znacząco wyższa niż przeciętna wartość dla gminy.

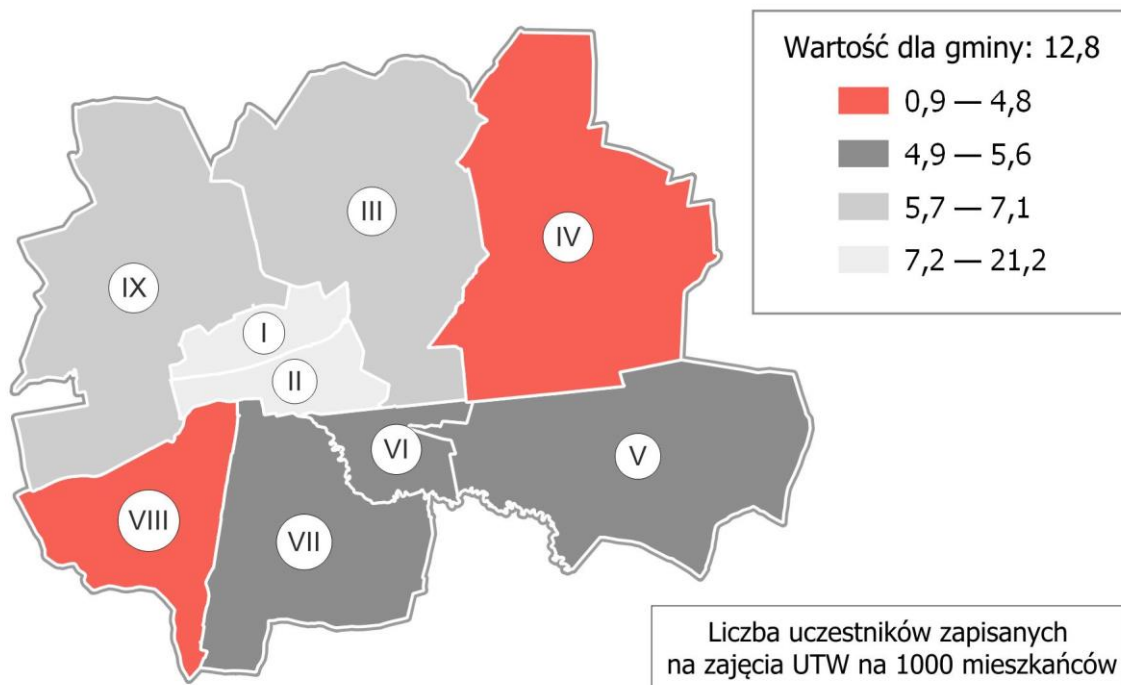
Tabela 14. Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców
1	I	6738	143	21,22

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców
2	II	9550	169	17,70
3	III	1803	11	6,10
4	IV	2246	2	0,89
5	V	1797	10	5,56
6	VI	1828	9	4,92
7	VII	2851	14	4,91
8	VIII	622	3	4,82
9	IX	1692	12	7,09
Σ	GMINA	29127	375	12,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 15 Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

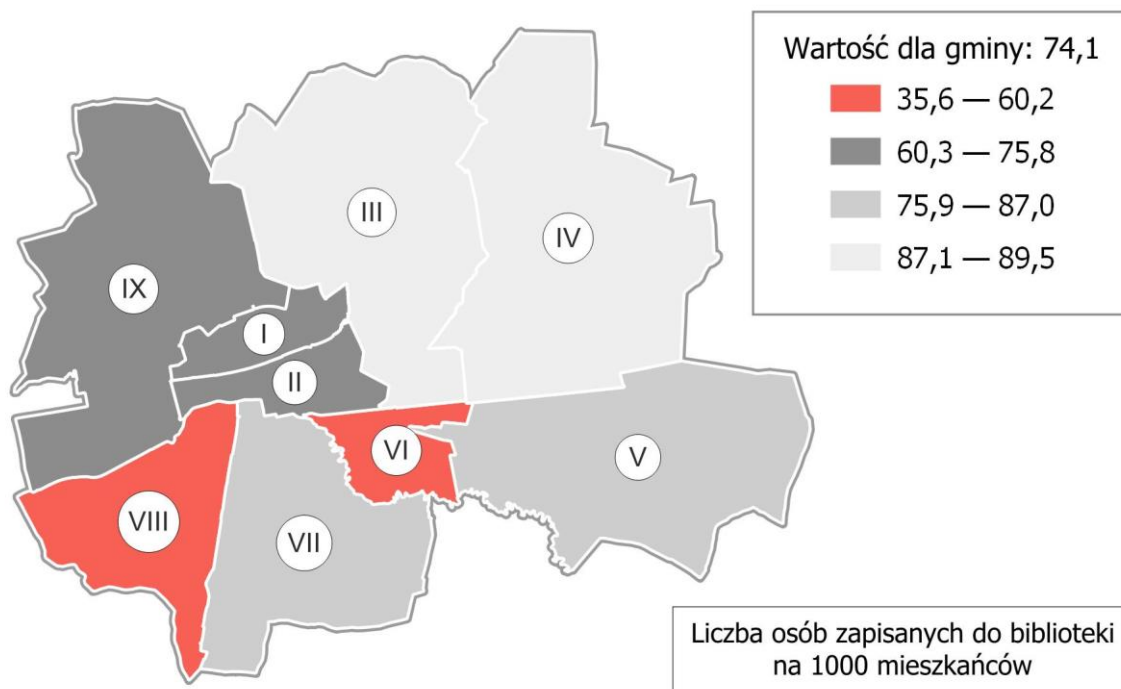
Ostatni opisywany wskaźnik z zakresu sfery społecznej diagnozuje poziom aktywności kulturalnej mieszkańców. Łącznie w gminie Nakło nad Notecią do bibliotek publicznych w 2023 roku było zapisanych 2 157 osób stanowiących blisko 7,5% ogólnej liczby mieszkańców. Największą aktywnością w zakresie czytelnictwa wykazywali mieszkańcy jednostek III oraz IV. Najmniej osób zapisanych do bibliotek było w jednostce VI i VIII.

Tabela 14 Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki	Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców
1	I	6738	475	70,50
2	II	9550	724	75,81
3	III	1803	158	87,63
4	IV	2246	201	89,49
5	V	1797	148	82,36
6	VI	1828	65	35,56
7	VII	2851	248	86,99
8	VIII	622	36	57,88
9	IX	1692	102	60,28
Σ	GMINA	29127	2157	74,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 16 Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

3.2 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej analizie poddano wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarczych, które obrazują rozwój przedsiębiorczości oraz poziom aktywności gospodarczej mieszkańców. Zbadanie zmiennych dostarczyło informacji, które z obszarów porównawczych charakteryzują się niskim poziomem rozwoju gospodarczego lub wręcz przeciwnie - zapewniają przyjazne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.

Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) miasto Nakło nad Notecią posiada status gminy tracącej funkcje społeczno-gospodarcze (wg *Zaktualizowanej listy miast na potrzeby programowania 2021 – 2027*).

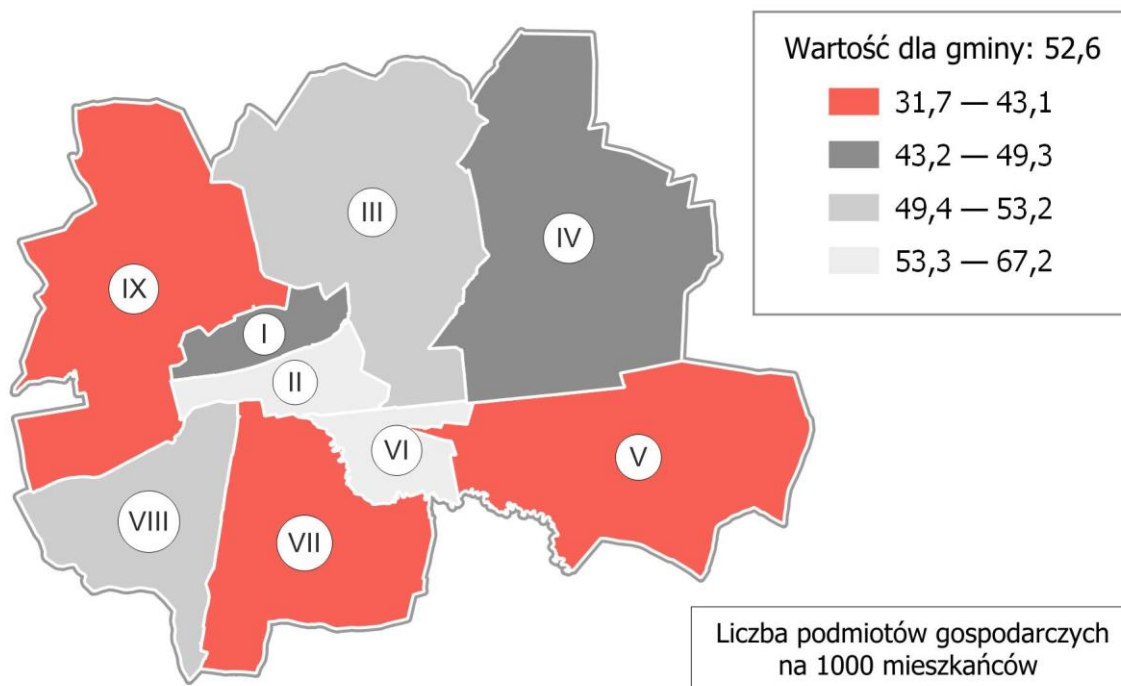
Pierwszym wskaźnikiem umożliwiającym ocenę stanu i dynamiki gospodarki lokalnej jest liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze gminy Nakło nad Notecią, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W gminie Nakło nad Notecią zarejestrowanych zostało 1533 podmiotów gospodarczych w 2023 r., co przekłada się na 52,6 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Dla 6 jednostek porównawczych wartość wskaźnika poddanego analizie jest niższa niż wartość referencyjna. Zdecydowanie najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w jednostce miejskiej II (ponad 67 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców) oraz jednostce VI – ponad 53 podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców. Wysoka wartość badanego wskaźnika, może świadczyć o dobrych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej oraz przedsiębiorczości mieszkańców tych obszarów. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 16 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
1	I	6738	332	49,3
2	II	9550	642	67,2
3	III	1803	96	53,2
4	IV	2246	99	44,1
5	V	1797	57	31,7
6	VI	1828	98	53,6
7	VII	2851	104	36,5
8	VIII	622	32	51,4
9	IX	1692	73	43,1
Σ	GMINA	29127	1533	52,6

Źródło: opracowanie własne danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 17 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

W celu określenia kondycji gospodarczej gminy, posłużono się wskaźnikiem, który przedstawia dynamikę zmian w liczbie podmiotów gospodarczych obszaru poddanego analizie. Ujemna wartość wskaźnika może świadczyć o złych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej, ponieważ na danym obszarze więcej podmiotów wyrejestrowuje się niż rejestruje. W 2023 r. liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych (75) była niższa niż liczba nowych podmiotów (102), co ukształtowało średnią wartość wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na poziomie 0,9. W 2 jednostkach porównawczych odnotowano niższe wartości wskaźnika w stosunku do średniej dla gminy, co może wskazywać na sytuację kryzysową na tych obszarach i niekorzystne uwarunkowania dla rozwoju gospodarczego. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

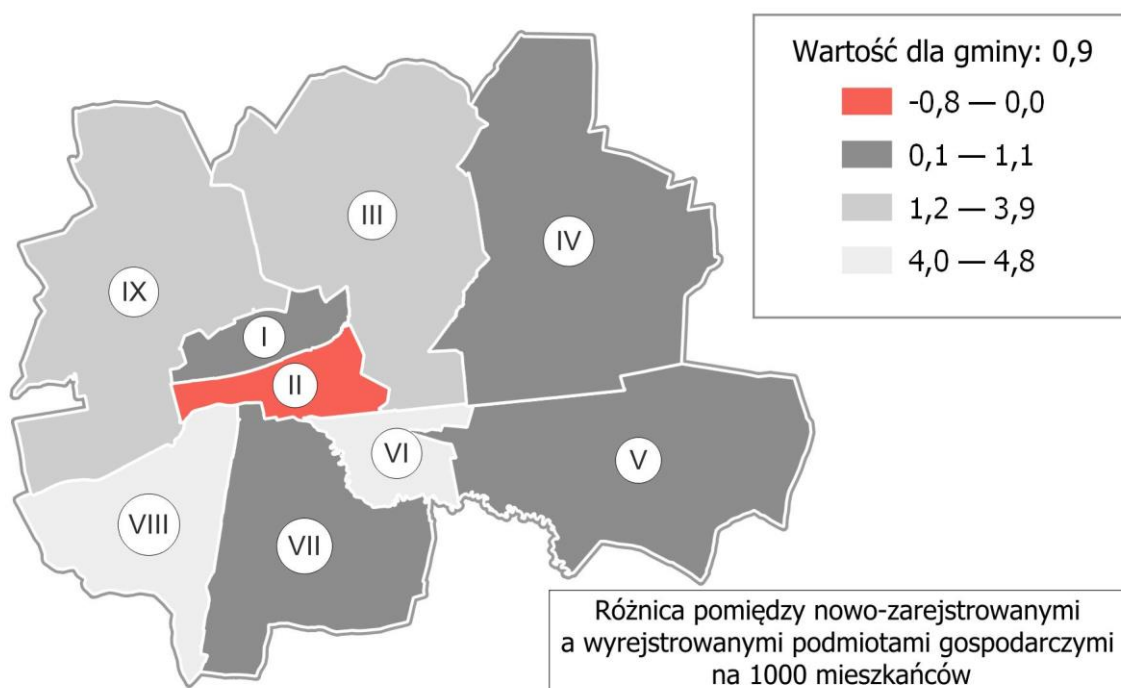
Tabela 17 Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba nowych podmiotów	Liczba wyrejestrowanych podmiotów	Różnica w liczbie podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców
1	I	6738	21	15	6	0,9
2	II	9550	21	29	-8	-0,8
3	III	1803	10	3	7	3,9
4	IV	2246	12	11	1	0,4
5	V	1797	5	3	2	1,1

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Liczba nowych podmiotów	Liczba wyrejestrowanych podmiotów	Różnica w liczbie podmiotów	Różnica pomiędzy nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców
6	VI	1828	11	3	8	4,4
7	VII	2851	9	6	3	1,1
8	VIII	622	4	1	3	4,8
9	IX	1692	9	4	5	3,0
Σ	GMINA	29127	102	75	27	0,9

Źródło: opracowanie własne danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 18 Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne.

3.3 Sfera środowiskowa

Analiza sfery środowiskowej w diagnozie delimitacyjnej ma na celu ocenę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy oraz identyfikację problemów i zagrożeń ekologicznych. Umożliwia to zrozumienie wpływu uwarunkowań środowiskowych na jakość życia mieszkańców oraz może pomóc w ukierunkowaniu adekwatnych działań rewitalizacyjnych. Analizie poddano dane dotyczące występowania na terenie gminy Nakło nad Notecią wyrobów azbestowych, emisji hałasu drogowego i kolejowego oraz poziomu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Pierwszą analizowaną zmienną ze sfery środowiskowej jest wskaźnik masy wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na jednego mieszkańca danego obszaru, wyrażony w kilogramach. Wyroby azbestowe mogą obejmować materiały budowlane, takie jak płyty dachowe, rury, izolacje oraz inne

produkty, w których azbest na szeroką skalę był wykorzystywany, ze względu na swoje właściwości izolacyjne i ognioodporność.

Dzięki dofinansowaniu ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, gmina Nakło nad Notecią regularnie usuwa i demontuje wyroby zawierające azbest.

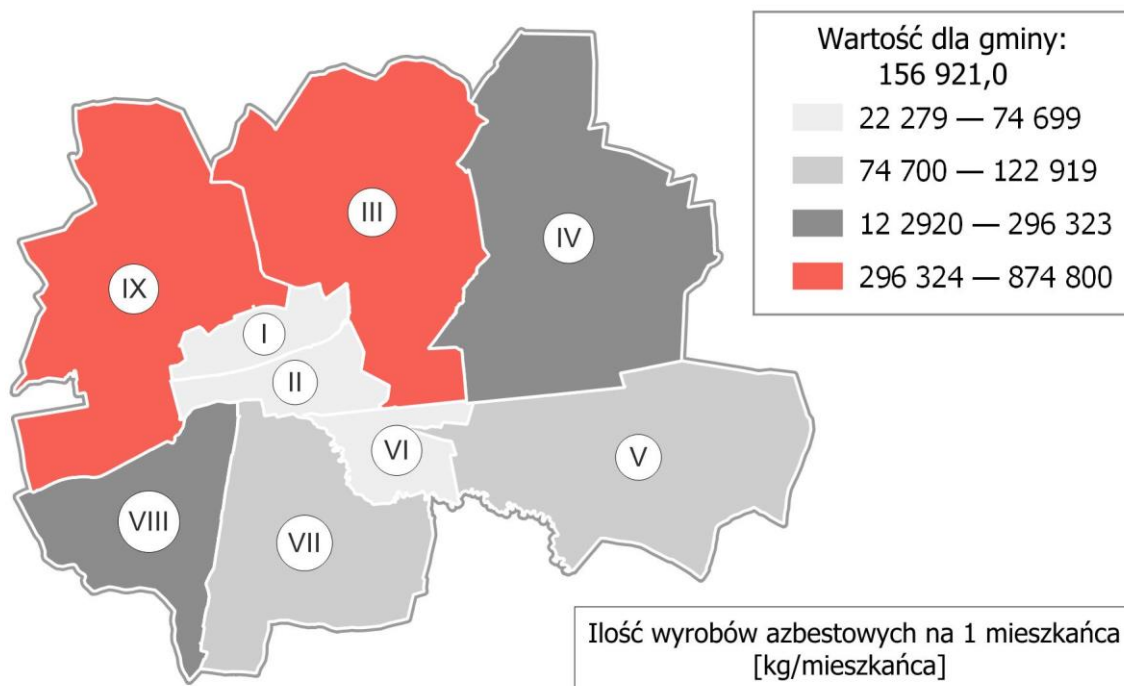
W oparciu o dane pozyskane z Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią, na obszarze gminy jest zidentyfikowanych 4 570 638 kg wyrobów azbestowych, w wyniku czego na każdego mieszkańca przypada około 156 921,0 kg wyrobów azbestowych. W 4 jednostkach porównawczych średnia wartość wskaźnika dla gminy została przekroczona. Największą masę wyrobów azbestowych odnotowuje się w jednostce III (874 800,3 kg/mieszkańca) oraz jednostce IX, w której wartość wskaźnika wynosi (414 963,9 kg/mieszkańca). W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 18 Masa wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca] w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba mieszkańców	Masa zidentyfikowanych wyrobów azbestowych [kg]	Masa wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca]
1	I	6738	150114,85	22 278,8
2	II	9550	713381,25	74 699,6
3	III	1803	1577265	874 800,3
4	IV	2246	569021	253 348,6
5	V	1797	220887	122 919,9
6	VI	1828	131672	72 030,6
7	VII	2851	321865	112 895,5
8	VIII	622	184313	296 323,2
9	IX	1692	702119	414 963,9
Σ	GMINA	29127	4570638	156 921,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 19 Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca] w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Kolejny z analizowanych wskaźników o charakterze środowiskowym dotyczy udziału budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym. Zamieszkiwanie w strefach zagrożonych hałasem może nie tylko obniżać komfort życia, ale również prowadzić do problemów zdrowotnych. Zgodnie z danymi Bazy Danych Obiektów Topograficznych, w gminie Nakło nad Notecią 10,3% wszystkich budynków mieszkalnych znajduje się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym, z czego najwięcej budynków mieszkalnych ww. strefach znajduje się w mieście w jednostce porównawczej II (141), I (121) i IV (78). Powyższe wartości wynikają przede wszystkim z przebiegających przez jednostki dróg krajowych i dróg wojewódzkich które stanowią główne źródło emisji hałasu. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

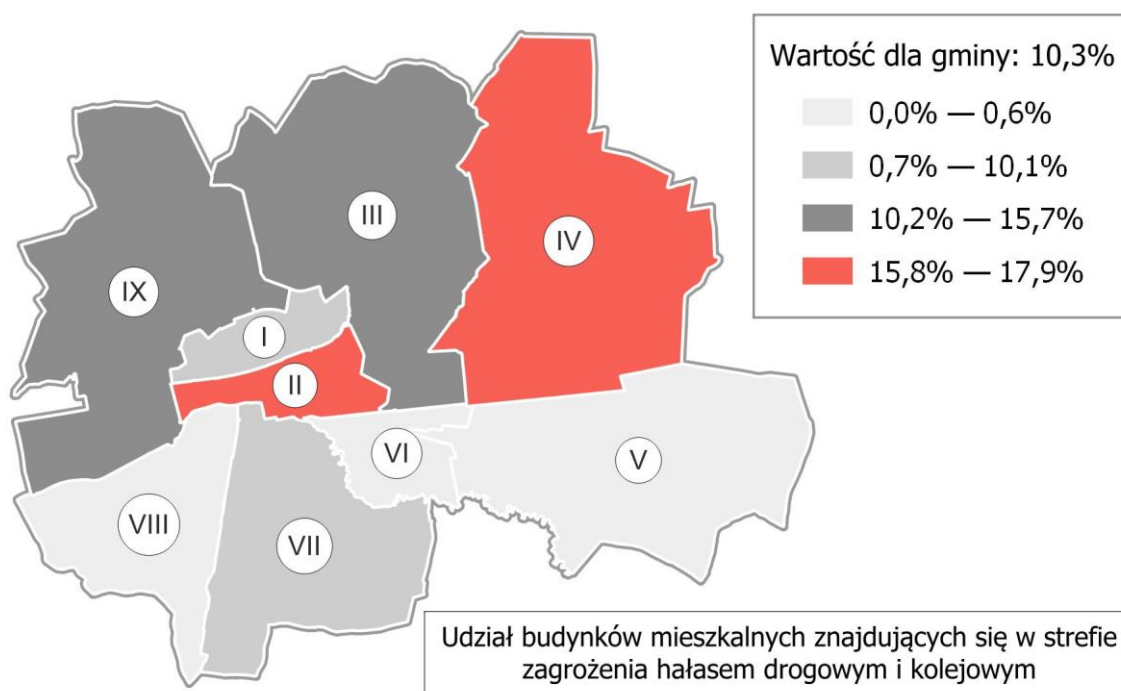
Tabela 19 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%] w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%]
1	I	1195	121	10,1%
2	II	895	141	15,8%
3	III	435	61	14,0%
4	IV	436	78	17,9%
5	V	253	0	0,0%
6	VI	447	0	0,0%

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba budynków mieszkalnych	Budynki mieszkalne w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%]
7	VII	520	36	6,9%
8	VIII	181	1	0,6%
9	IX	316	42	13,3%
Σ	GMINA	4678	480	10,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT.

Grafika 20 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%] w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Kluczowym narzędziem w ocenie jakości powietrza i jego wpływu na zdrowie publiczne oraz środowisko jest wskaźnik średniego rocznego stężenia PM_{2.5}. Dane zbierane w ciągu roku zostały uśredniane, aby uzyskać wartość reprezentatywną dla całego roku. Wysokie stężenia PM_{2.5} wpływają negatywnie na środowisko, przyczyniając się do degradacji ekosystemów, zmniejszenia bioróżnorodności i zakwaszenia gleb oraz wód. Ponadto, PM_{2.5} może przenikać głęboko do płuc, a nawet do krwiobiegu, co może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, takich jak choroby układu oddechowego, a także nowotwory. Zgodnie z udostępnionymi danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, średnie roczne stężenie PM_{2.5} w gminie Nakło nad Notecią wynosi 10,5 µg/m³, co należy uznać za dobrą jakość powietrza (norma WHO rocznego stężenia P.M_{2.5} wynosi 10 µg/m³). Dla 7 z 9 jednostek średnia wartość została przekroczona, co świadczy o niższej jakości powietrza. Wyższe wartości mogą pochodzić z zabudowy mieszkaniowej (zjawisko niskiej emisji),

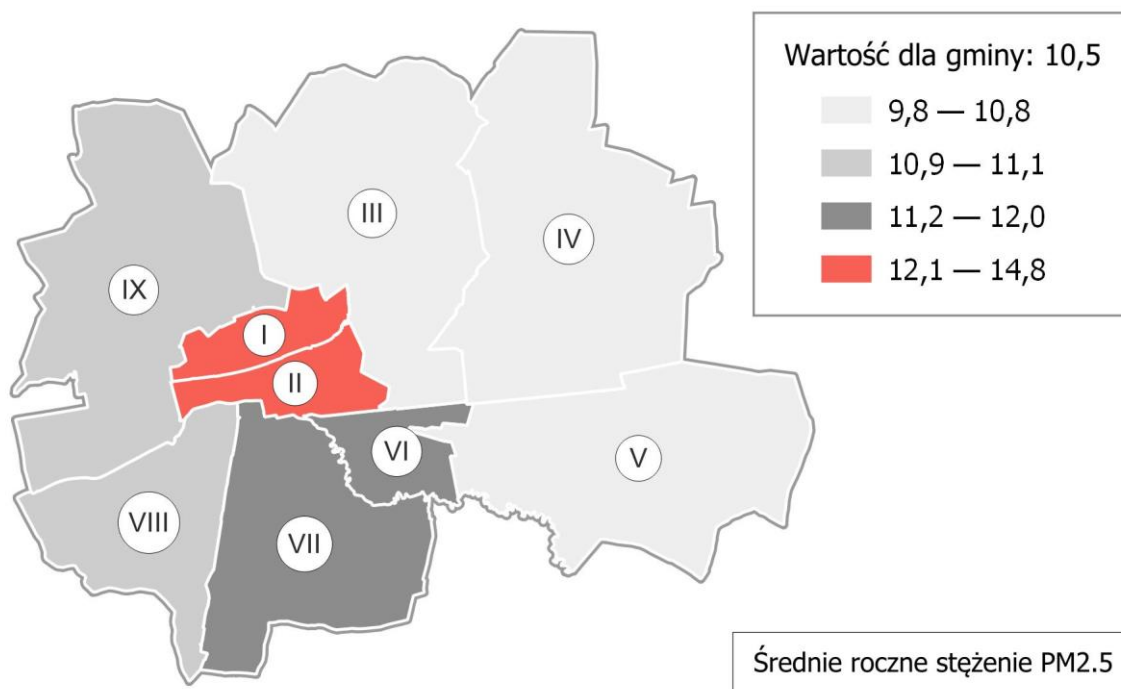
z zakładów usługowo-przemysłowych oraz z zanieczyszczeń komunikacyjnych. Nieznacznie niższy poziom wskaźnika od średniej gminnej zarejestrowano w pozostałych jednostkach. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 20 Średnie roczne stężenie PM2.5[$\mu\text{g}/\text{m}^3$] w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Średnie roczne stężenie PM2.5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
1	I	14,6
2	II	14,8
3	III	10,8
4	IV	9,9
5	V	9,8
6	VI	12,0
7	VII	11,3
8	VIII	11,1
9	IX	11,1
Σ	GMINA	10,5

Źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/>

Grafika 21 Średnie roczne stężenie PM2.5[$\mu\text{g}/\text{m}^3$] w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

3.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Ocena sfery przestrzenno-funkcjonalnej związana jest głównie z dostępnością do różnych usług stref przestrzenno-funkcjonalnych istotnych dla lokalnej społeczności, które mają znaczący wpływ na jakość życia w gminie oraz atrakcyjność osiedleńczą.

Analizę sfery przestrzenno-funkcjonalnej rozpoczęto od zbadania dostępności punktów usług publicznych. Analizowana zmienna prezentuje stosunek liczby instytucji świadczących usługi publiczne

do liczby mieszkańców, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Punkty te obejmują szkoły, placówki ochrony zdrowia, urzędy, placówki kulturalne, sportowe oraz inne miejsca oferujące usługi publiczne. Wskaźnik ten jest kluczowy dla oceny jakości życia w danym obszarze oraz pomaga w identyfikacji obszarów wymagających interwencji.

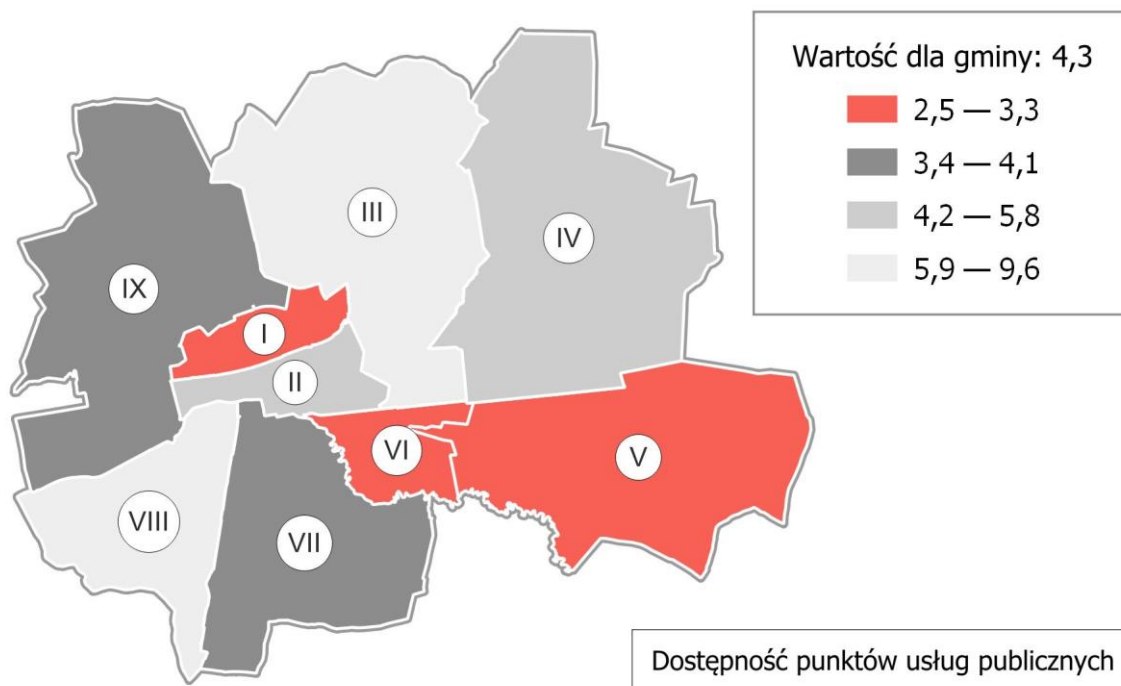
W gminie Nakło nad Notecią zlokalizowanych jest 125 takich instytucji społecznych, a średnia dla całej gminy wyniosła wartość 4,3. Najwyższa wartość współczynnika występuje w jednostce VIII (9,6), jednak najwięcej punktów usług społecznych jest zlokalizowanych w części miejskiej gminy – jednostki I i II (łączna liczba punktów wynosi 67 jednak w stosunku do liczby ludności wskaźnik ten jest stosunkowo niski) W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 21 Dostępność do punktów usług publicznych w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Punkty usług publicznych	Liczba mieszkańców	Dostępność do punktów usług publicznych
1	I	17	6738	2,5
2	II	50	9550	5,2
3	III	11	1803	6,1
4	IV	13	2246	5,8
5	V	6	1797	3,3
6	VI	5	1828	2,7
7	VII	10	2851	3,5
8	VIII	6	622	9,6
9	IX	7	1692	4,1
Σ	GMINA	125	29127	4,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 22 Dostępność do punktów usług publicznych w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Drugim analizowanym wskaźnikiem jest dostępność do terenów rekreacyjnych oraz stosunek ich liczby do ogólnej powierzchni jednostki. Wartości zmiennej wskazują na potencjalne potrzeby inwestycyjne oraz informują o jakości życia w danym obszarze. Ogólnodostępne miejsca rekreacji nie tylko pozytywnie wpływają na zdrowie mieszkańców, ale również zacieśniają więzi sąsiedzkie i dają możliwość aktywnej integracji. Tereny rekreacyjne to przestrzenie, które są zaprojektowane i utrzymywane w celu zapewnienia mieszkańcom miejsc do odpoczynku, rekreacji i relaksu. W analizie za tereny rekreacyjne przyjęto place sportowe i rekreacyjne, place zabaw oraz siłownie terenowe.

W gminie Nakło nad Notecią ogólna liczba terenów rekreacyjnych wynosi 22, a średnia ich liczba w odniesieniu do powierzchni (m^2) przyjmuje wartość 0,22. Najwięcej terenów rekreacyjnych zlokalizowanych jest w jednostce IV (5). W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

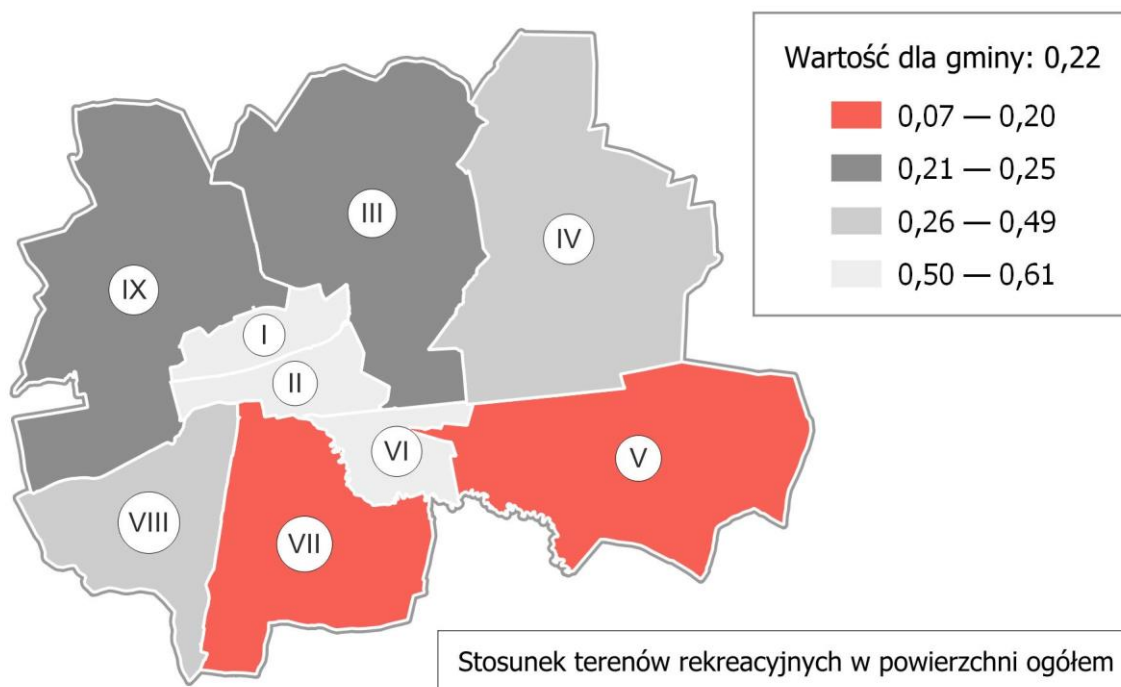
Tabela 22 Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba terenów rekreacyjnych	Powierzchnia [m^2]	Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem
1	I	1	4935587	0,61
2	II	2	5889090	0,51
3	III	4	33236742	0,24
4	IV	5	37079497	0,27
5	V	1	29198777	0,07
6	VI	2	5949953	0,50

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba terenów rekreacyjnych	Powierzchnia [m ²]	Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem
7	VII	1	21800646	0,09
8	VIII	2	15481296	0,26
9	IX	4	33372385	0,21
Σ	GMINA	22	186943973	0,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią

Grafika 23 Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym zbadanym wskaźnikiem ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej jest poziom obsługi komunikacyjnej. W ramach badanego problemu analizie poddano liczbę przystanków komunikacji publicznej zlokalizowanych w poszczególnych obszarach porównawczych w stosunku do ogółu ich liczby w gminie. Jest to niezmiernie istotne, gdyż wiele mieszkańców korzysta ze środków komunikacji zbiorowej, która ułatwia im dotarcie do kluczowych punktów tj. miejsca pracy, szkoły, placówki służby zdrowia, sklepy, instytucje publiczne. W związku z powyższym, niska dostępność do infrastruktury transportowej oraz słabe skomunikowanie mogą prowadzić do wykluczenia transportowego mieszkańców oraz negatywnie rzutować na możliwość znalezienia pracy i jakość ich życia.

Dostępność komunikacyjna to wskaźnik obrazujący to, jaki procent wszystkich przystanków w gminie znajduje się na danym obszarze. Najwyższym poziomem dostępności komunikacyjnej charakteryzują się jednostki XI, VII i II. W najtrudniejszej sytuacji są mieszkańcy jednostki VI, gdzie zlokalizowane są

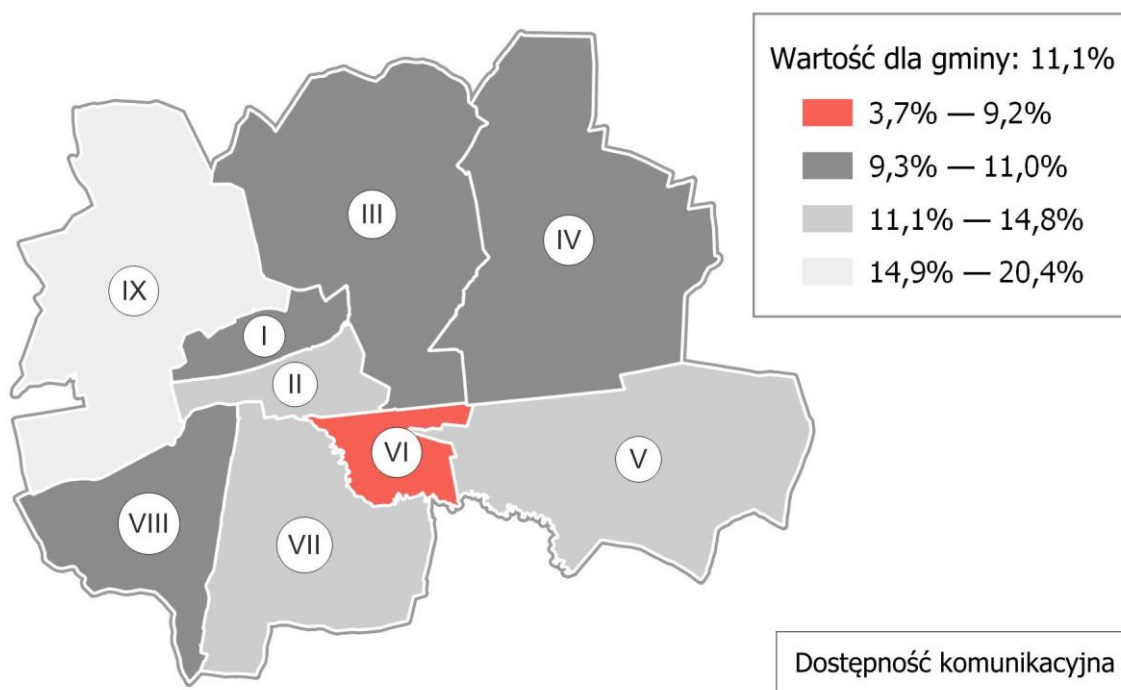
zaledwie 2 przystanki. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 23 Dostępność do komunikacji [%] w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba przystanków	Dostępność komunikacyjna [%]
1	I	5	9,3%
2	II	7	13,0%
3	III	5	9,3%
4	IV	5	9,3%
5	V	6	11,1%
6	VI	2	3,7%
7	VII	8	14,8%
8	VIII	5	9,3%
9	IX	11	20,4%
Σ	GMINA	54	11,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 24 Dostępność do komunikacji [%] w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Ostatnim wskaźnikiem o charakterze przestrzenno-funkcyjnym jest udział terenów biologicznie czynnych w zasobie gminnym. Zmienna określa procentową wielkość terenów biologicznie czynnych (TBC) w stosunku do całkowitej powierzchni gminy. Terenami biologicznie czynnymi są obszary, które zapewniają naturalne procesy ekologiczne i retencyjne. Średnia dla całej gminy wynosi 97,2% i większość obszarów ma pod tym względem podobną wartość. Najmniejszy poziom pokrycia powierzchnią biologicznie czynną występuje na obszarze miasta Nakła nad Notecią ponieważ wiele

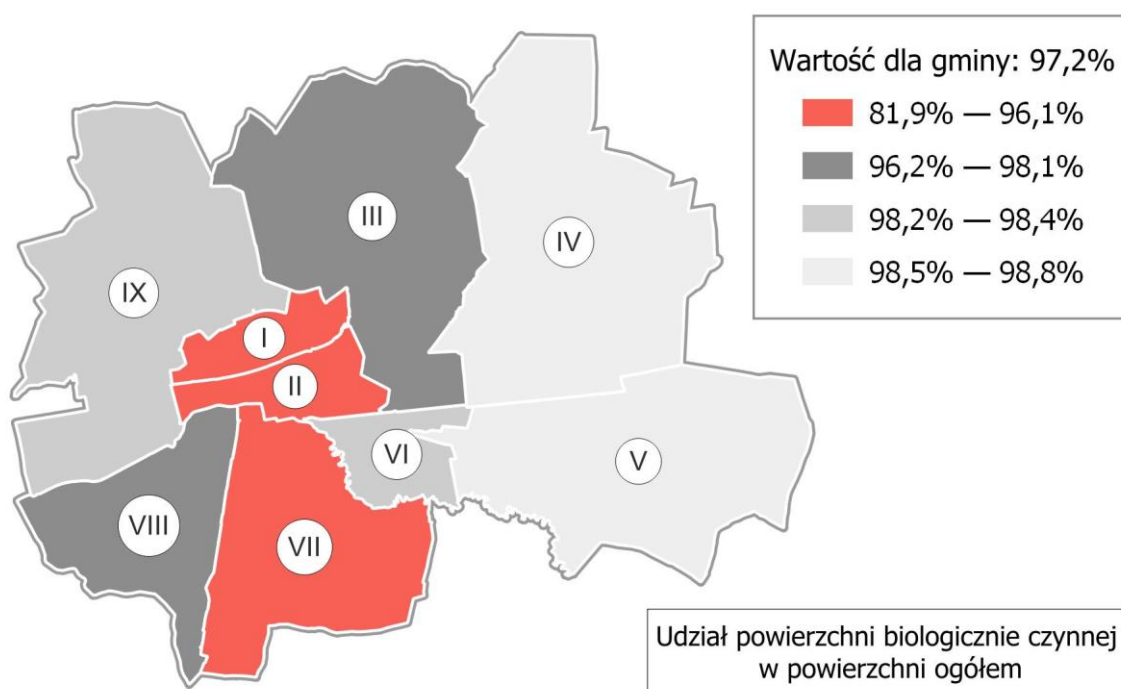
powierzchni jest zasklepionych przez nieprzepuszczalne nawierzchnie (jednostka II - 81,9%, jednostka I – 86,0%) W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 24 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Powierzchnia [m ²]	Tereny biologicznie czynne [m ²]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem [%]
1	I	4935587	4243068	86,0%
2	II	5889090	4820482	81,9%
3	III	33236742	32619143	98,1%
4	IV	37079497	36617858	98,8%
5	V	29198777	28813615	98,7%
6	VI	5949953	5842139	98,2%
7	VII	21800646	20946179	96,1%
8	VIII	15481296	15064674	97,3%
9	IX	33372385	32835696	98,4%
Σ	GMINA	186943973	181802854	97,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT.

Grafika 25 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

3.5 Strefa techniczna

Ostatnia analizowana sfera dotyczy kondycji technicznej infrastruktury danej jednostki porównawczej. Badanie umożliwiło wskazanie potrzeb w zakresie wymiany źródeł ciepła, jak i poprawy dostępności obiektów dla osób z niepełnosprawnościami.

Pierwszym wskaźnikiem badanym w sferze technicznej było zagęszczenie obiektów zabytkowych w poszczególnych jednostkach. Na terenie gminy Nakło nad Notecią zlokalizowane są 422 zabytki i pomniki przyrody, co przekłada się na wartość wskaźnika na poziomie 2,3 zabytki/km². Wartość dla 2 obszarów porównawczych przewyższyła wartość referencyjną dla gminy. Najwięcej zabytków i pomników przyrody znajduje się w części miejskiej gminy – w jednostkach porównawczych I i II, gdzie łącznie zidentyfikowano 250 zabytków i pomników przyrody, które stanowią blisko 60% wszystkich zabytków w gminie. Wśród najważniejszych zabytków miasta Nakło nad Notecią można wymienić m.in. zespół kościelny parafii pod wezwaniem św. Wawrzyńca, spichlerze i spichrze szachulcowe, zespół koszar z pierwszej połowy XIX. Należy podkreślić, że utrzymanie zabytkowych obiektów w dobrym stanie wymaga wielu nakładów – konieczne jest regularne prowadzenie prac remontowych i konserwatorskich. Te działania wiążą się ze zwiększonymi wydatkami finansowymi, które musi ponieść samorząd.

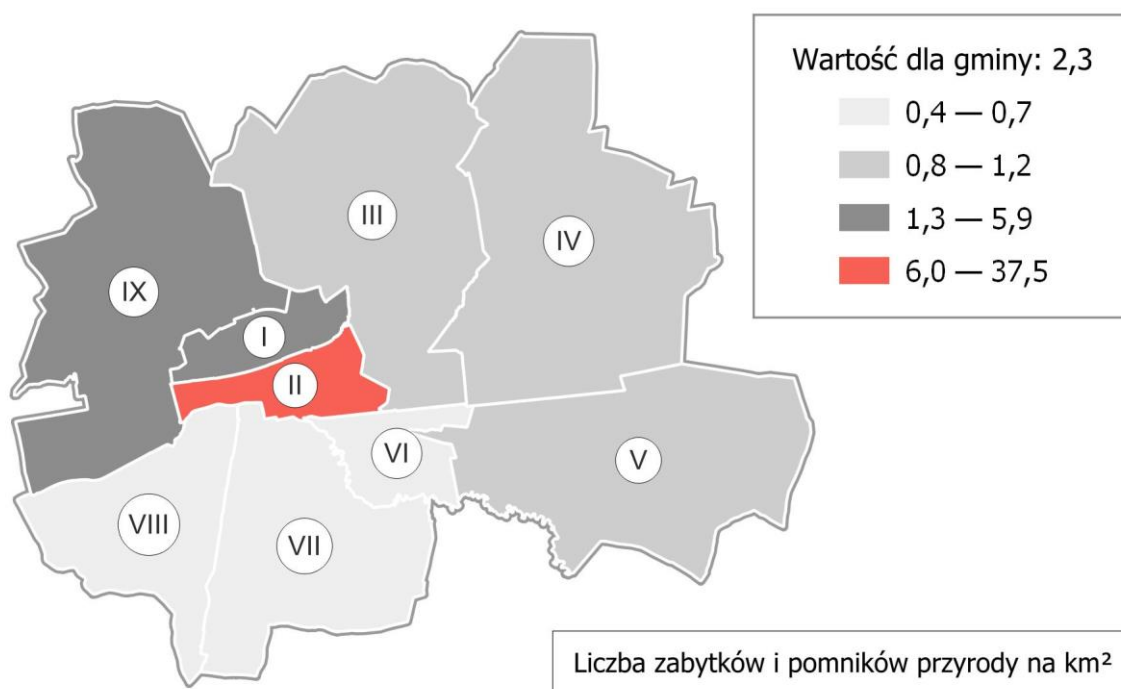
W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 25 Liczba zabytków i pomników przyrody na km² w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Powierzchnia [km ²]	Liczba zabytków i pomników przyrody	Liczba zabytków na km ²
1	I	4,9	29	5,9
2	II	5,9	221	37,5
3	III	33,2	40	1,2
4	IV	37,1	44	1,2
5	V	29,2	28	1,0
6	VI	5,9	4	0,7
7	VII	21,8	8	0,4
8	VIII	15,5	6	0,4
9	IX	33,4	42	1,3
Σ	GMINA	186,9	422	2,3

Źródło: opracowanie własne podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 26 Liczba zabytków i pomników przyrody na km² w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

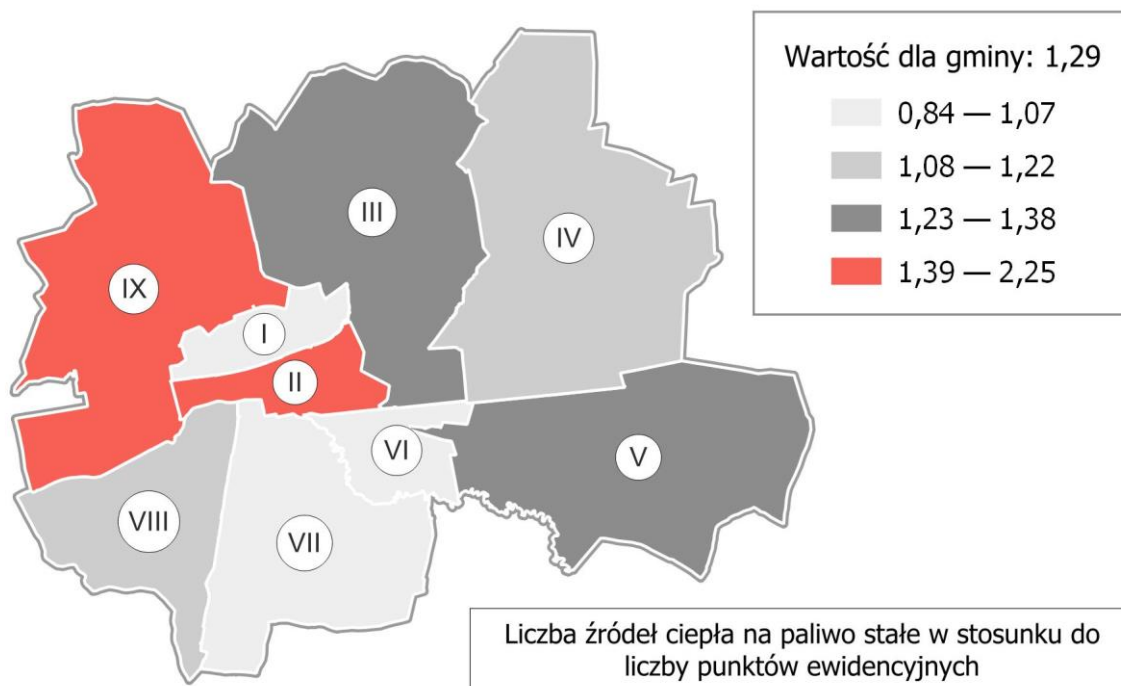
Drugim wskaźnikiem umożliwiającym ocenę potrzeb modernizacyjnych infrastruktury publicznej jest wskaźnik liczby źródeł ciepła na paliwo stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych. Wskaźnik obliczono na podstawie danych z ewidencji źródeł ciepła. Największą liczbę źródeł ciepła na paliwa stałe odnotowano w jednostce I i II, niemniej w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych wartość wskaźnika ukształtowała się na poziomie niższym niż średnia wartość dla gminy Nakło nad Notecią. Należy pamiętać, iż źródła ciepła na paliwa stałe negatywnie oddziałują na sferę środowiskową a coraz częściej są także mniej ekonomiczne niż alternatywne formy ogrzewania. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

Tabela 26 Liczba źródeł ciepła na paliwo stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba źródeł ciepła na paliwa stałe	Liczba punktów ewidencyjnych	Liczba źródeł ciepła na paliwo stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych
1	I	934	1104	0,84
2	II	1640	730	2,24
3	III	524	386	1,35
4	IV	470	408	1,15
5	V	319	231	1,38
6	VI	345	409	0,84
7	VII	505	472	1,07
8	VIII	200	164	1,22
9	IX	469	281	1,66
Σ	GMINA	5406	4185	1,29

Źródło: opracowanie własne podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 27 Liczba źródeł ciepła na paliwo stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

Ostatni wskaźnik poddany analizie w sferze technicznej oraz w całej diagnozie delimitacyjnej przedstawia procentowy udział obiektów użyteczności publicznej, które wymagają dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w całkowitej liczbie tych obiektów. Dostosowanie obiektów publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, starszych oraz z różnymi ograniczeniami, zapewnia im równy dostęp do usług publicznych oraz umożliwia samodzielne korzystanie z tych usług. W gminie na 44 obiekty użyteczności publicznej, 18 z nich wymaga dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Wartość referencyjna dla gminy wyniosła 40,9% i w 4 jednostkach (III, IV, VIII, IX) obiekty użyteczności publicznej wymagają dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dla poszczególnych obszarów oraz przedstawiono w formie kartogramu.

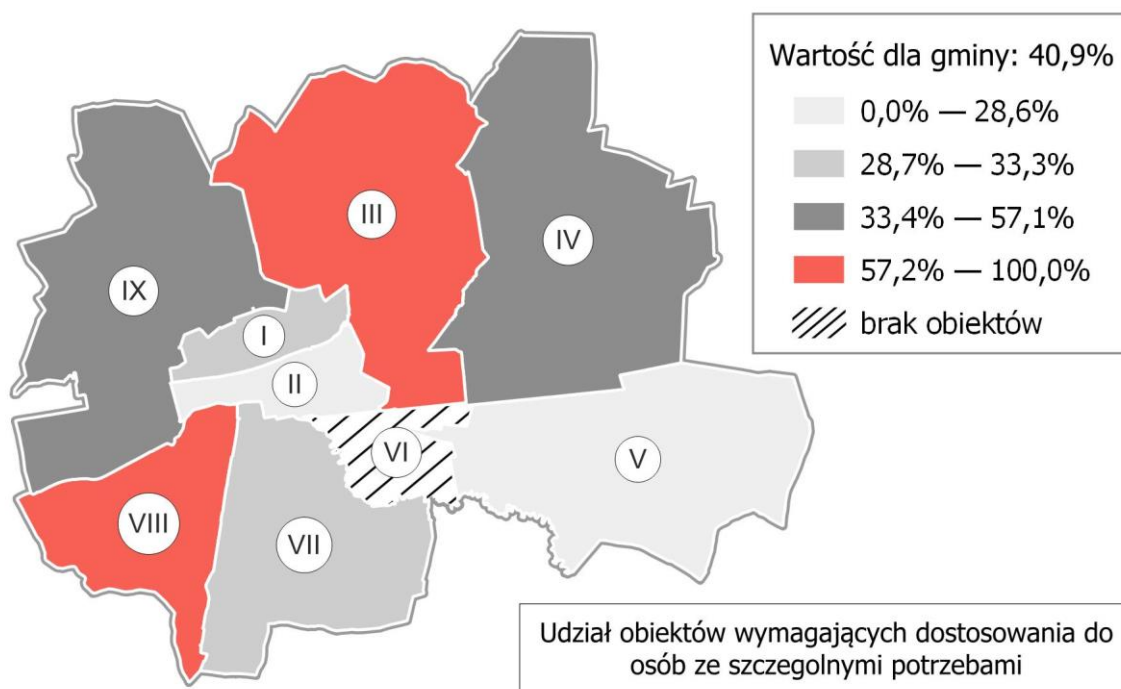
Tabela 27 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami w 2023 r.

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
1	I	6	2	33,3%
2	II	14	4	28,6%
3	III	5	3	60,0%
4	IV	7	4	57,1%
5	V	4	1	25,0%
6	VI	1	0	0,0%

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba obiektów użyteczności publicznej	Liczba obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami	Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami
7	VII	3	1	33,3%
8	VIII	2	2	100,0%
9	IX	2	1	50,0%
Σ	GMINA	44	18	40,9%

Źródło: opracowanie własne podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Grafika 28 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami w 2023 r.

Źródło: opracowanie własne.

4. Podsumowanie analizy

Przeprowadzona analiza negatywnych zjawisk i problemów występujących w gminie Nakło nad Notecią umożliwiła zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego, co z kolei pozwoliło na wyznaczenie obszaru rewitalizacji. W myśl ustawy o rewitalizacji⁴, obszar uznaje się za zdegradowany, gdy występuje na nim koncentracja negatywnych zjawisk społecznych oraz współwystępowanie co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Zgodnie z ww. ustawą, obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, w momencie stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz pozaspołecznych.

Kluczowymi kryteriami, którymi należy się kierować przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego są czynniki w sferze społecznej. W związku z tym, w analizie skupiono się na kryteriach delimitacji, które związane są z sytuacją demograficzną, kapitałem społecznym, wsparciem społecznym, ogólnym bezpieczeństwem oraz problemem bezrobocia.

W celu dalszych analiz konieczne było uzyskanie jednolitego syntetycznego wskaźnika degradacji, który pozwolił porównać stopień degradacji poszczególnych obszarów w sferze społecznej. Syntetyczny wskaźnik degradacji uzyskano poprzez obliczenie średnich wartości dla każdego ze wskaźników, a następnie ich normalizację przy użyciu odchylenia standardowego. Wysoki wynik wskaźnika syntetycznego, przekraczający średnią wartość dla całej gminy, wskazuje na najwyższe natężenie negatywnych zjawisk społecznych.

Poniżej przedstawiono zbiorczo wartości analizowanych wskaźników w sferze społecznej, ich wartości zestandaryzowane oraz wartość syntetycznego wskaźnika degradacji dla każdego z obszarów porównawczych, również w formie kartogramu.

⁴ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz.278)

Tabela 28 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników

Lp.	Jednostka porównawcza	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba świadczeń(zasiłków) z pomocy społecznej przyznawanych z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców
1	I	-4,01	0,15	74,5%	24,34	38,59	2300,39	4,30	121,85	6,83	9,20	18,55	19,15	1,63	21,22	70,50
2	II	-9,95	-17,49	79,2%	44,29	90,89	4749,32	7,64	145,24	37,28	18,53	36,13	14,03	1,78	17,70	75,81
3	III	-3,88	-8,32	66,2%	32,72	38,82	1026,62	2,22	17,75	3,33	8,87	19,41	10,54	1,11	6,10	87,63
4	IV	-2,23	-18,25	69,5%	30,72	32,95	1118,43	10,69	32,95	6,68	9,35	20,93	11,13	0,45	0,89	89,49
5	V	-7,79	18,36	79,5%	30,61	73,46	3016,69	5,56	68,45	12,80	15,58	30,05	7,23	1,67	5,56	82,36
6	VI	3,28	2,19	59,5%	27,90	39,39	1013,13	2,74	0,00	5,47	8,75	14,77	7,11	1,64	4,92	35,56
7	VII	0,70	-3,51	65,4%	25,96	32,27	1695,19	3,51	0,00	4,56	5,61	14,03	7,02	1,75	4,91	86,99
8	VIII	4,82	-14,47	60,7%	30,55	57,88	2750,80	3,22	0,00	1,61	4,82	19,29	1,61	1,61	4,82	57,88
9	IX	-2,96	-9,46	65,6%	35,46	46,10	2300,24	2,96	342,20	10,64	6,50	11,82	12,41	2,36	7,09	60,28
GMINA Nakło nad Notecią																

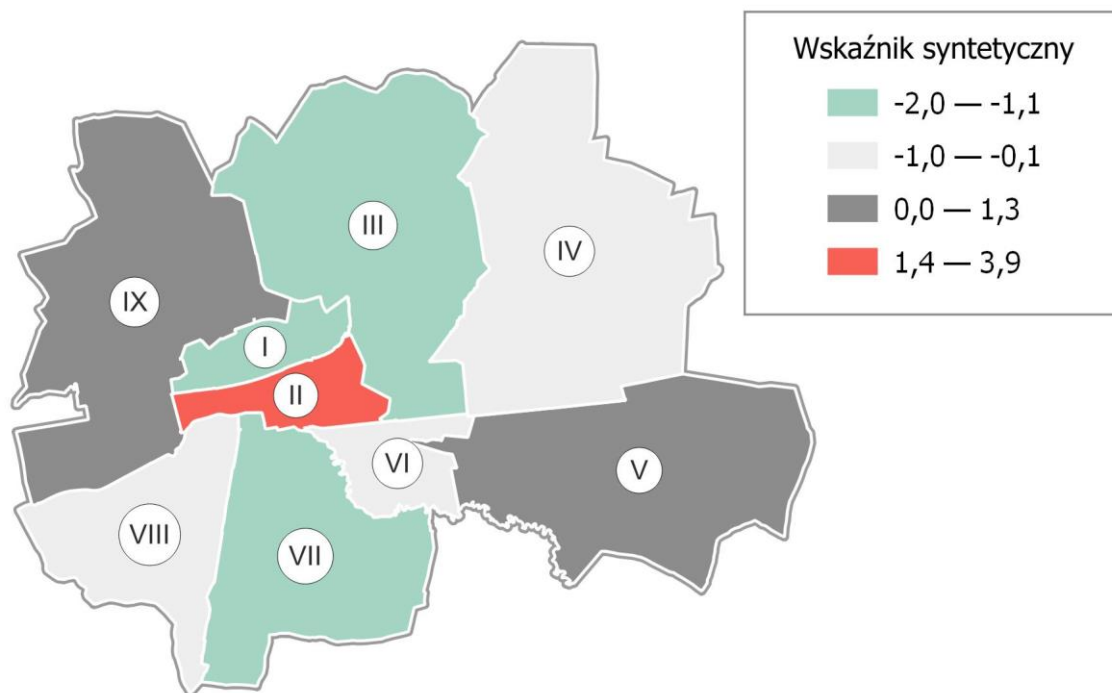
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 29 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane

Lp.	Jednostka porównawcza	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Obciążenie demograficzne	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Liczba klientów ośrodków pomocy społecznej ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba udzielonych świadczeń ogółem na 1000 mieszkańców	Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	Liczba świadczeń(zasiłków) z pomocy społecznej przyznawanych z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców	Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców	Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców	Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców	Wskaźnik syntetyczny
1	I	0,09	0,04	0,04	-0,17	-0,14	-0,06	-0,05	0,09	-0,19	-0,08	-0,11	-0,07	0,10	-0,47	-0,15	-1,1
2	II	0,37	0,25	0,18	0,66	0,81	0,25	0,25	0,16	0,88	0,68	-0,09	-0,09	0,10	-0,27	-0,26	3,9
3	III	0,08	0,14	-0,21	0,18	-0,14	-0,22	-0,24	-0,21	-0,31	-0,10	-0,11	-0,10	0,11	0,38	-0,52	-1,3
4	IV	0,00	0,25	-0,11	0,10	-0,24	-0,21	0,52	-0,16	-0,20	-0,06	-0,11	-0,10	0,13	0,68	-0,56	-0,1
5	V	0,27	-0,18	0,19	0,09	0,49	0,03	0,06	-0,06	0,02	0,44	-0,10	-0,11	0,10	0,41	-0,41	1,3
6	VI	-0,25	0,01	-0,41	-0,02	-0,13	-0,22	-0,19	-0,26	-0,24	-0,11	-0,12	-0,11	0,10	0,45	0,61	-0,9
7	VII	-0,13	0,08	-0,24	-0,10	-0,26	-0,13	-0,12	-0,26	-0,27	-0,37	-0,12	-0,11	0,10	0,45	-0,51	-2,0
8	VIII	-0,33	0,21	-0,38	0,09	0,21	0,00	-0,15	-0,26	-0,37	-0,43	-0,11	-0,13	0,10	0,46	0,13	-1,0
9	IX	0,04	0,15	-0,23	0,29	0,00	-0,06	-0,17	0,73	-0,06	-0,29	-0,12	-0,10	0,09	0,33	0,08	0,7

Źródło: opracowanie własne.

Grafika 29 Wskaźnik syntetyczny degradacji w obszarze społecznym

Źródło: opracowanie własne.

Poza analizą sfery społecznej, podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego były otrzymane wartości zmiennych w sferze pozaspolecznej tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wskaźniki poddane analizie zestawiono zbiorczo poniżej oraz wprowadzono indeks degradacji obszaru⁵.

⁵ Liczba problemów występujących w sferach pozaspolecznych przypadająca na liczbę wszystkich zmiennych.

Tabela 30 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1

Lp.	Jednostka porównawcza	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Różnica pomiędzy nowo-zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	Ilość wyrobów/mieszkańca [kg/mieszkańca]	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%]	Średnie roczne stężenie PM2.5	Dostępność punktów usług publicznych	Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem
1	I	49,3	0,9	22 278,8	10,1%	14,6	2,5	0,61
2	II	67,2	-0,8	74 699,6	15,8%	14,8	5,2	0,51
3	III	53,2	3,9	874 800,3	14,0%	10,8	6,1	0,24
4	IV	44,1	0,4	253 348,6	17,9%	9,9	5,8	0,27
5	V	31,7	1,1	122 919,9	0,0%	9,8	3,3	0,07
6	VI	53,6	4,4	72 030,6	0,0%	12,0	2,7	0,50
7	VII	36,5	1,1	112 895,5	6,9%	11,3	3,5	0,09
8	VIII	51,4	4,8	296 323,2	0,6%	11,1	9,6	0,26
9	IX	43,1	3,0	414 963,9	13,3%	11,1	4,1	0,21
GMINA Nakło nad Notecią		52,6	0,9	156 921,0	10,3%	10,5	4,3	0,22

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 31 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2

Lp.	Jednostka porównawcza	Dostępność komunikacyjna [%]	Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem [%]	Liczba zabytków na km ²	Liczba źródeł ciepła na paliwa stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych	Udział obiektów wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami [%]	Liczba problemów w sferach pozaspółecznych
1	I	9,3%	86,0%	5,9	0,84	33,3%	5/12
2	II	13,0%	81,9%	37,5	2,24	28,6%	6/12
3	III	9,3%	98,1%	1,2	1,35	60,0%	5/12
4	IV	9,3%	98,8%	1,2	1,15	57,1%	6/12
5	V	11,1%	98,7%	1,0	1,38	25,0%	4/12
6	VI	3,7%	98,2%	0,7	0,84	0,0%	2/12
7	VII	14,8%	96,1%	0,4	1,07	33,3%	5/12
8	VIII	9,3%	97,3%	0,4	1,22	100,0%	4/12
9	IX	20,4%	98,4%	1,3	1,66	50,0%	8/12
GMINA Nakło nad Notecią		100%	97,2%	2,3	1,29	40,9%	

Źródło: opracowanie własne.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

5.1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Proces rewitalizacji ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego poprzez kompleksowe i zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, środowiska, przestrzeni oraz gospodarki.

Zgodnie z art. 9. ust. 1. ustawy o rewitalizacji: „obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

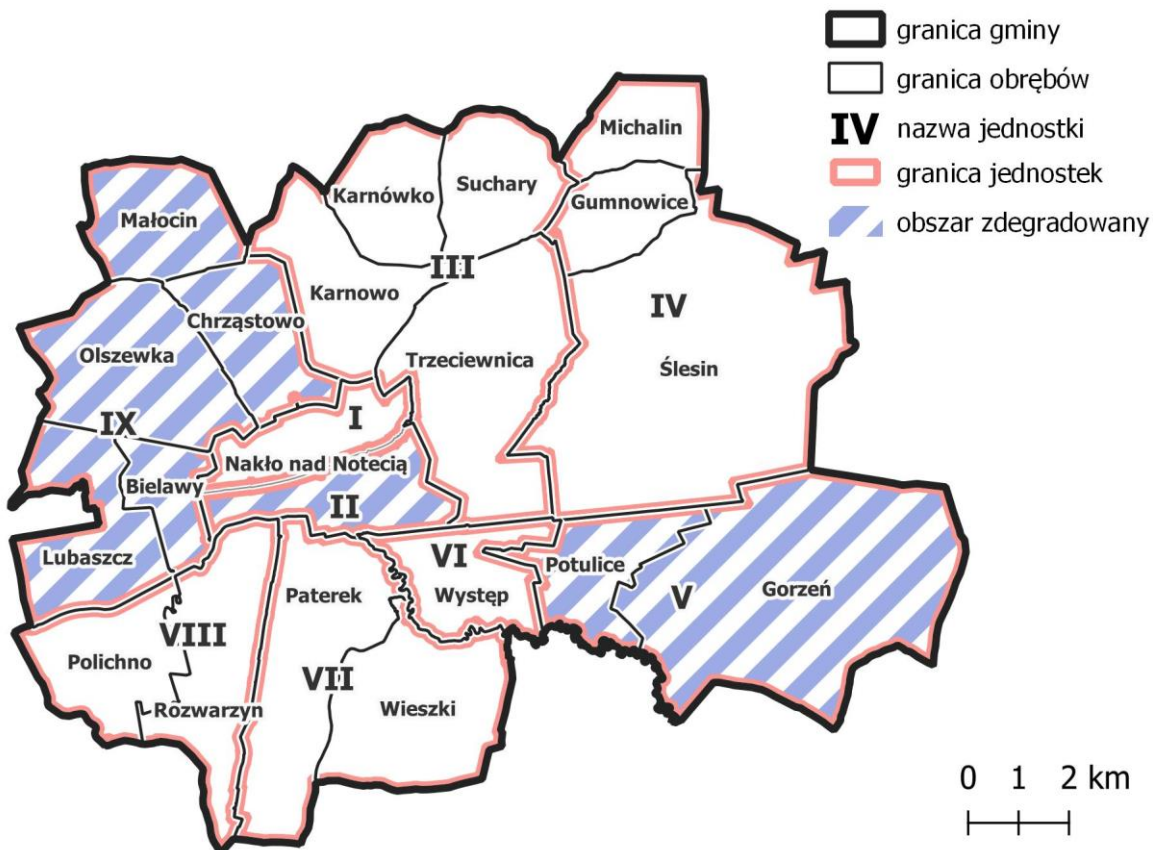
1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
2. środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
4. technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz нефункционowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”.

W wyniku przeprowadzonej analizy zmiennych w gminie Nakło nad Notecią, stwierdzono wysokie natężenie zjawisk kryzysowych zarówno w sferze społecznej, jak i pozaspołecznej w 3 jednostkach porównawczych, które zostały wskazane jako obszar zdegradowany:

- II
- V
- IX.

Na poniższej grafice został przedstawiony wyznaczony obszar zdegradowany, który łącznie zajmuje 6 846 ha (36,6% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 13 039 osób (44,8 % mieszkańców gminy).

Grafika 30 Obszar zdegradowany gminy Nakło nad Notecią

Źródło: opracowanie własne.

5.2 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Ostatnim etapem diagnozy delimitacyjnej jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji, który zgodnie z poniższymi zapisami ustawy o rewitalizacji charakteryzuje się poprzez:

- „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa art. 9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji”,

- „obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

Czynnikiem mającym decydujący wpływ na wyznaczony kształt obszaru rewitalizacji miała silna koncentracja negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego. Uwzględnieniu również podlegał aktualny stan zagospodarowania terenu, który może mieć znaczenie przy planowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W gminie Nakło nad Notecią w skład obszaru rewitalizacji wchodzi trzy podobszary:

- Jednostka porównawcza II,
- Jednostka porównawcza V,

Na wymienionych terenach zdiagnozowano szczególną koncentrację problemów społecznych (syntetyczny wskaźnik degradacji osiągnął najmniej korzystną wartość), a jednocześnie odnotowano wysoką skalę negatywnych zjawisk o charakterze pozaspółcznym.

Tabela 32 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych

Obszar	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni [%]	Ludność [os]	Udział ludności [%]
Gmina	18 694	100%	29 127	100%
Obszar zdegradowany	6 846	36,6%	13 039	44,8%
Obszar rewitalizacji	108	0,6%	6 299	21,6%
OR II – Nakło nad Notecią	53	0,3%	5 161	17,7%
OR V - Potulice	55	0,3%	1 138	3,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nakle nad Notecią.

Zgodnie z powyższą tabelą, łącznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 108 ha (0,6% powierzchni gminy) oraz jest zamieszkały przez 6 299 osób (21,6% mieszkańców gminy). Oznacza to, że wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagania zawarte w ustawie o rewitalizacji odnośnie do powierzchni oraz liczby ludności obszaru.

Na poniższych grafikach przedstawiony został obszar rewitalizacji.

Podobszar rewitalizacji II obejmuje swoim zasięgiem funkcjonalne centrum miasta Nakło nad Notecią, wraz z rynkiem, usługami publicznymi oraz punktami handlu i usług. Odgrywa bardzo ważną rolę dla funkcjonowania całej gminy jak i powiatu, zarówno pod kątem administracyjnym, jak i handlowo-usługowym oraz rynku pracy. Ponadto charakteryzuje się wysokim potencjałem dla lokalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Podobszar rewitalizacji obejmuje: zabudowę mieszkaniową, punkty użyteczności publicznej, usługowej oraz administracyjnej.

Grafika 31 Obszar rewitalizacji - podobszar II

Źródło: opracowanie własne.

Podobszar rewitalizacji V obejmuje swoim zasięgiem teren Potulic. Podobszar rewitalizacji obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej, jedno i wielorodzinnej, punkty usług, handlu i usług publicznych. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nakło nad Notecią obszar ten cechuje się największym potencjałem rozwoju w oparciu o już uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Grafika 32 Obszar rewitalizacji - podobszar V

Źródło: opracowanie własne.

Spis grafik i tabel

Grafika 1 Podział gminy na jednostki porównawcze	9
Grafika 2 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	15
Grafika 3 Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2023 r.	16
Grafika 4 Obciążenie demograficzne w 2024 r.....	18
Grafika 5 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	19
Grafika 6 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	20
Grafika 7 Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	22
Grafika 8 Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.	23
Grafika 9 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców w 2023 r.	24
Grafika 10 Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców	25
Grafika 11 Ogólna liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców.....	26
Grafika 12 Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców.....	27
Grafika 13 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	28
Grafika 14 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	29
Grafika 15 Liczba uczestników zapisanych na zajęcia UTW na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	30
Grafika 16 Liczba osób zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	31
Grafika 17 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	33
Grafika 18 Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców	34
Grafika 19 Ilość wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca] w 2023 r.....	36
Grafika 20 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%] w 2023 r.	37
Grafika 21 Średnie roczne stężenie PM2.5[$\mu\text{g}/\text{m}^3$] w 2023 r.....	38
Grafika 22 Dostępność do punktów usług publicznych w 2023 r.....	40
Grafika 23 Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem w 2023 r.	41
Grafika 24 Dostępność do komunikacji [%] w 2023 r.	42
Grafika 25 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem w 2023 r.....	43
Grafika 26 Liczba zabytków i pomników przyrody na km^2 w 2023 r.	45
Grafika 27 Liczba źródeł ciepła na paliwo stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych w 2023 r.	46
Grafika 28 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami w 2023 r.....	47
Grafika 29 Wskaźnik syntetyczny degradacji w obszarze społecznym	50
Grafika 30 Obszar zdegradowany gminy Nakło nad Notecią	54
Grafika 31 Obszar rewitalizacji - podobszar II	56
Grafika 32 Obszar rewitalizacji - podobszar V.....	57
Tabela 1 Zestawienie obszarów porównawczych w gminie Nakło nad Notecią.....	8
Tabela 2 Katalog wskaźników - kryteria delimitacji	10
Tabela 3 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	15
Tabela 4 Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2023 r.	16
Tabela 5 Obciążenie demograficzne w 2024 r.....	17
Tabela 6 Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	19
Tabela 7 Liczba klientów ośrodka pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	20
Tabela 8 Liczba udzielonych świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	21
Tabela 9 Liczba udzielonych świadczeń z powodu alkoholizmu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2023 r.	22
Tabela 10 Liczba osób pobierających świadczenia ze względu na niepełnosprawność na 1000 mieszkańców w 2023 r.	23
Tabela 11 Liczba osób pobierających dodatki mieszkaniowe (podmiot decyzji) na 1000 mieszkańców	24
Tabela 12 Liczba ofiar przemocy na 1000 mieszkańców	25
Tabela 13 Ogólna liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	26
Tabela 14 Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	27
Tabela 15 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	28
Tabela 16 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2023 r.	32
Tabela 17 Różnica pomiędzy nowozarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami gospodarczymi na 1000 mieszkańców w 2023 r.....	33
Tabela 18 Masa wyrobów azbestowych na mieszkańca [kg/mieszkańca] w 2023 r.	35
Tabela 19 Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym [%] w 2023 r.	36
Tabela 20 Średnie roczne stężenie PM2.5[$\mu\text{g}/\text{m}^3$] w 2023 r.	38
Tabela 21 Dostępność do punktów usług publicznych w 2023 r.....	39

Tabela 22 Liczba terenów rekreacyjnych w stosunku do powierzchni ogółem w 2023 r.	40
Tabela 23 Dostępność do komunikacji [%] w 2023 r.	42
Tabela 24 Udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni ogółem w 2023 r.	43
Tabela 25 Liczba zabytków i pomników przyrody na km ² w 2023 r.	44
Tabela 26 Liczba źródeł ciepła na paliwo stałe w stosunku do liczby punktów ewidencyjnych w 2023 r.	45
Tabela 27 Udział obiektów użyteczności publicznej wymagających dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami w 2023 r.	46
Tabela 28 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości wskaźników.....	49
Tabela 29 Podsumowanie analizy obszarów - sfera społeczna – wartości zestandaryzowane	49
Tabela 30 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 1.....	51
Tabela 31 Podsumowanie analizy pozostałych obszarów - sfera gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna – wartości wskaźników część 2.....	52
Tabela 32 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych.....	55